

අපි වෙමු වෙ ආගමු

දේශීය ආහාර නිෂපාදන
දිරිගැන්වීමේ ජාතික මෙහෙයුම
2008-2010

ජනාධිපති කාර්ය සාධන
බලකායට යෝජිත සැලැස්ම

කෘෂිකර්ම සංවර්ධන හා ගොවිජන සේවා අමාත්‍යාංශය

“අපි වචමු රට නගමු”

දේශීය ආහාර නිෂ්පාදන දිරි ගැන්වීමේ ජාතික
මෙහෙයුම

2008-2010

ජනාධිපති කාර්ය සාධන බලකායට යෝජිත
සැලැස්ම

කෘෂිකර්ම සංවර්ධන හා ගොවිජන සේවා අමාත්‍යාංශය.

පටුන

	පෙරවදන	1
1	වී වගාව	2
1.1	හැඳින්වීම	2
1.2	වර්තමාන තත්වය	2
1.3	වී නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමට ඇති ගැටලු	4
1.3.1	සමාජ ආර්ථික හා ප්‍රතිපත්තිමය ගැටළු	4
1.3.2	කම්කරුවන් හා යාන්ත්‍ර හිගය	4
1.3.3	නව තාක්ෂණයන්ට අනුවර්තනය නොවීම	4
1.3.4	වී වගා නොකර අත් හැරීම	4
1.3.5	යටිතල පහසුකම් දුර්වල වීම	4
1.3.6	තාක්ෂණික කරුණු	4
1.3.7	ආයතනික ගැටළු	5
1.3.8	ස්වාභාවික සම්පත් සම්බන්ධ ගැටළු	5
1.3.9	වන සතුන්ගෙන් වන හානිය	5
1.3.10	පවතින යුද්ධමය වාතාවරණය	5
1.4	සහල් අවශ්‍යතාවය	5
1.5	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්	6
1.5.1	පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩසටහන	6
1.5.2	නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ විශේෂ සංවර්ධන වැඩසටහන මගින් වගා නොවී ඇති කුඹුරු ඉඩම් වගා කිරීම	6
1.5.3	දැනට වගා කරන ඉඩම් වල ඵලදායීතාවය නැංවීම	6
1.5.4	වියලි හා අන්තර් මාධ්‍ය කලාප වල ඵලදායීතාවය නැංවීමේ වැඩසටහන	6
1.5.5	තෙත් කලාපයේ වී වගාවේ ඵලදායීතාවය නැංවීමේ වැඩසටහන	6
1.5.6	වියලි හා අන්තර් මාධ්‍ය කලාප වල අත්හැර දමා ඇති ඉඩම් වගා කිරීම	6
1.5.7	බිත්තර වී නිෂ්පාදනය හා භාවිතය ප්‍රවර්ධනය	7
1.5.8	පසු අස්වනු තාක්ෂණය ප්‍රවර්ධන කිරීම	7
1.5.9	නව දියුණු තාක්ෂණ ප්‍රචාරණය	7
1.6	ලගාවීමට අපේක්ෂිත භෞතික ඉලක්ක	7
1.7	වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන	7
2	අතිරේක ආහාර බෝග	8
2.1	දේශීය නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ උපාය මාර්ග	9
2.1.1	වගා බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම	9
2.1.2	ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම	10
2.1.3	නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මය ඉහළ නැංවීම, නිෂ්පාදන වියදම අඩු කිරීම හා අලෙවිය ක්‍රමවත් කිරීම	10
2.2	කුළුබඩු බෝග	11
2.2.1	ලොකු ඒරණු හා රතු ඒරණු	11
2.2.2	මිරිස්	11
2.3	රළු ධාන්‍ය	12
2.3.1	බඩඉරිගු	12

2.3.2	කුරක්කන්	12
2.4	රනිල බෝග	13
2.4.1	මුං	13
2.4.2	උඳු	13
2.4.3	සෝයා බෝංචි	14
2.4.4	කවිපි	14
2.5	තෙල් බෝග	15
2.5.1	රට කජු	15
2.6	වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන	15
3	පලතුරු සංවර්ධනය	16
3.1	පලතුරු නිෂ්පාදන වැඩසටහන	16
3.2	නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට ඇති ප්‍රධාන ගැටළු	16
3.3	නිෂ්පාදන ඉහළ නැංවීමේ ක්‍රමවේදයන්	18
3.3.1	නව වගා පිහිටුවීම (කුඩා/ මධ්‍ය/ මහා පරිමාණ)	18
3.3.2	රෝපණ ද්‍රව්‍ය සුලභ කිරීම	18
3.3.3	ස්ථාපිත වගා පුනරුත්ථාපනය	18
3.3.4	පුර්ව හා පසු අස්වනු තාක්ෂණයන් දියුණු කිරීම හා ප්‍රවලිත කිරීම	18
3.3.5	නිම් අගය වැඩි නව නිෂ්පාදන බිහිකිරීම හා නිබන්ධන තාක්ෂණ හඳුන්වා දීම	18
3.3.6	දත්ත බැංකුවක් සංවිධානාත්මකව පවත්වාගෙන යාම	18
3.4	තෝරා ගත් බෝග ප්‍රවර්ධනය සඳහා අපේක්ෂිත උපාය මාර්ග	19
3.4.1	අන්තාසි	19
3.4.2	අඹ	19
3.4.3	අලිපේර	19
3.4.4	කෙසෙල්	19
3.4.5	කොස්	19
3.4.6	දෙවිමි	19
3.4.7	පැපොල්	19
3.4.8	මිදි	20
3.4.9	මැංගුස්	20
3.4.10	රඹුටන්	20
3.4.11	පැහැරි බෝග	20
3.5	වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන	20
4	ඵලවළු බෝග නිෂ්පාදනය	21
4.1.1	බෝංචි	21
4.1.2	තක්කාලි	21
4.1.3	කොළ ඵලවළු	22
4.1.4	වම්බටු	22
4.1.5	දඹල, මෑ, ඵලවලු කවිපි	22
4.1.6	බණ්ඩක්කා	22
4.2	වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන	22
5	අල බෝග නිෂ්පාදනය:	22

5.1	අර්තාපල්	22
5.1.1	නිෂ්පාදනය ඉහල නැංගවීම ක්‍රමවේදය	23
5.1.2	අර්තාපල් ජාතික අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම	24
5.2	අනෙකුත් අල බෝග	24
5.2.1	නිෂ්පාදනය ඉහල නැංගවීම ක්‍රමවේදය	24
5.3	වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන	24
6	ගෙවතු සංවර්ධනය	25
6.1	යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්	25
6.2	වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන	25
7	ගුනාත්මක බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය	25
7.1	වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන	25
8.	ගම්මිරිස් බෝගය සංවර්ධන වැඩසටහන	26
8.1	හැඳින්වීම	26
8.2	වර්තමාන තත්ත්වය	26
8.3	අරමුණු	26
8.4	සංවර්ධන වැඩසටහන	26
8.5	වියදම් ඇස්තමේන්තුව (මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය) -වසර 2008 - 2010	28
9.	කහ බෝගය සංවර්ධන වැඩසටහන	28
9.1	හැඳින්වීම	28
9.2	වර්තමාන තත්ත්වය	28
9.3	අරමුණු	28
9.4	සංවර්ධන වැඩසටහන	29
9.5	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන අවශ්‍යතාවය - ඇස්තමේන්තුව	29
10.	ඉඟුරු බෝගය සංවර්ධන වැඩසටහන	29
10.1	හැඳින්වීම	29
10.2	වර්තමාන තත්ත්වය	29
10.3	අරමුණු	30
10.4	සංවර්ධන වැඩසටහන	30
10.5	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන අවශ්‍යතා 2008- 2010	30
11.	කුරුඳු වගා සංවර්ධන වැඩසටහන	30
11.1	හැඳින්වීම	30
11.2	වර්තමාන තත්ත්වය	31
11.3	අරමුණු	31
11.4	සංවර්ධන වැඩසටහන	31
11.5	වියදම් ඇස්තමේන්තුව - ප්‍රතිපාදන අවශ්‍යතාවය	31
12.	කරඳුමුංගු වගා සංවර්ධන වැඩසටහන	32
12.1	හැඳින්වීම	32
12.2	වර්තමාන තත්ත්වය	32
12.3	අරමුණු	32
12.4	සංවර්ධන වැඩසටහන	32
12.5	පැල අවශ්‍යතාවය	33
12.6	මූල්‍ය අවශ්‍යතා	33

වගු ලැයිස්තුව

අංක

වගුව

01	ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්ෂික ඒක පුද්ගල සහල් පරිභෝජනය	3
02	පරිභෝජනය සඳහා අවශ්‍ය සහල් හා වී ප්‍රමාණය	3
03	වී සඳහා ඇති විභව ඉල්ලුම (මි.මෙ.ටො.)	3
04	වගා වපසරිය වැඩි කිරීම සඳහා විභව ඉඩම් ප්‍රමාණය (හෙ.)	4
05	2008 වර්ෂය සඳහා සහල් අවශ්‍යතාවය හා නිෂ්පාදනය	5
06	අතිරේක ආහාර බෝග ජාතික අවශ්‍යතාවය වත්මන් නිෂ්පාදනය හා ආනයනය	8
07	අතිරේක ආහාර බෝග ආනයනය අඩුකිරීමේ ප්‍රතිශතය	9
08	කුළුබඩු බෝග වල වගා වපසරිය වැඩි කිරීම	12
09	කුළුබඩු බෝග වල නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ හා ආනයනය අඩුකිරීමේ ප්‍රතිශතය	12
10	රළු ධාන්‍ය බෝග වල වගා වපසරිය වැඩි කිරීම	13
11	රළු ධාන්‍ය බෝග වල නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ හා ආනයනය අඩුකිරීමේ ප්‍රතිශතය	13
12	රනිල බෝගවල වගා වපසරිය වැඩි කිරීම	14
13	රනිල බෝගවල නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ හා ආනයනය අඩුකිරීමේ ප්‍රතිශතය	15
14	තෙල් බෝග වල වගා වපසරිය වැඩි කිරීම	15
15	තෙල් බෝග වල නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ හා ආනයනය අඩුකිරීමේ ප්‍රතිශතය	15
16	පලතුරු වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය	17
17	පලතුරු අපනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම	17
18	පලතුරු ආනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම	18
19	ප්‍රධාන ඵලවළු වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය	21
20	ප්‍රධාන ඵලවළු අපනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම	21
21	ප්‍රධාන ඵලවළු ආනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම	21
22	අර්නාපල් වගාවේ වපසරිය හා ඵලදායිතාවය වැඩි කිරීම	23
23	අර්නාපල් ආනයන බිජු ප්‍රමාණය අඩු කිරීම	23
24	අල බෝග වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය	23
25	අර්නාපල් අපනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම	23
26	අර්නාපල් ආනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම	23
27	අනෙකුත් අල බෝග වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය	24
28	ගම්මිරිස් බෝගය සාමාන්‍ය දත්ත	26
29	ගම්මිරිස් බෝගය සඳහා සංවර්ධන වැඩසටහන i	26
30	ගම්මිරිස් බෝගය සඳහා සංවර්ධන වැඩසටහන ii	27
31	ගම්මිරිස් බෝගය සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය	28
32	කහ බෝගය සාමාන්‍ය දත්ත	28
33	කහ වගා ඉලක්ක හා බිජු අල අවශ්‍යතාවය	29
34	කහ බෝගය සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය	29
35	ඉගුරු බෝගය සාමාන්‍ය දත්ත	29
36	ඉගුරු වගා ඉලක්ක හා බිජු අල අවශ්‍යතාවය	30
37	ඉගුරු බෝගය සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය	30
38	කුරුඳු -සාමාන්‍ය දත්ත	31
39	කුරුඳු සංවර්ධන වැඩසටහන	31

40	කුරුඳු සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය	32
41	කරුමුංගු -සාමාන්‍ය දැන්ව	32
42	කරුමුංගු සංවර්ධන වැඩසටහන	32
43	කරුමුංගු සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය	33

පෙරවදන

වර්තමානයේදී මුළු ලෝකය පුරාම ආහාර නිෂ්පාදනය, පවතින ඉල්ලුම සපුරාලීමට තරම් ප්‍රමාණවත් නොවන බව විද්‍යමාන වේ. ඒ හේතුව නිසාම ලොව පුරාම ආහාර හිඟයක් ඇතිවීමේ ලකුණු පහළ වී ඇත. කෘෂි බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා යොදා ගත හැකි අමතර ඉඩම් සීමිතවීම, ජනගහනය වැඩිවීම, කෘෂි යෙදවුම්වල මිල ඉහල යෑම, දේශගුණය වෙනස්වීම යනාදී කරුණු සමස්ත ලෝකයේ ආහාර නිෂ්පාදනය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපා ඇත. තවද, ඉන්ධන මිල ඉහළ යාමද ඍජුවම හෝ වක්‍රාකාරව කෘෂිබෝග, සත්ව පාලනය හා ධීවර නිෂ්පාදන ඇතුළු සියලුම කෘෂි නිෂ්පාදනයන් කෙරෙහි ඉතා අහිතකර ලෙස බලපා ඇත.

බලශක්ති අර්බුදයට පිලියමක් වශයෙන් ඇතැම් රටවල් පෞච්ඡ ඉන්ධන නිෂ්පාදනය සඳහා බඩඉරිගු වැනි රළු ධාන්‍ය විශාල වශයෙන් යොදාගැනීමට පෙළඹී ඇති බව වාර්තාවේ. මෙම කරුණ ඍජුවම එවැනි ධාන්‍යවල පමණක් නොව අනෙකුත් ධාන්‍යවල සැපයුම හා මිල කෙරෙහිද බලපෑමක් ඇති කිරීමට හේතුවී ඇති බව සඳහන් කළයුතු වේ. පෞච්ඡ ඉන්ධන සඳහා බඩඉරිගු යොදාගන්නා විට ලෝක වෙළඳ පොළේ බඩ බඩඉරිගුවල මිල ඉහල යාමක් අපේක්ෂා කළ හැකිය. මෙම කරුණ සත්ව ආහාරවල මිල ඉහළ යාමටද, සත්ව නිෂ්පාදනවල මිල ඉහළ යාමටද හේතුවේ. තවද සත්ව ආහාර නිෂ්පාදනය සඳහා බඩඉරිගු වෙනුවට වෙනත් ධාන්‍ය යොදා ගැනීමට පෙළඹිය හැකිය. මේ හේතුවෙන් එවැනි ධාන්‍යවල සැපයුම අඩුවී මිල ඉහළ යාම අපේක්ෂා කළ හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේදී ද මෙවැනි තත්වයක් පසුගිය දිනවල වාර්තාවිය.

ප්‍රධාන වශයෙන් සහල් නිෂ්පාදනය කරන රටවල් අතරින් ඉන්දියාව සහ වියට්නාමය සහල් අපනයනයට සීමාවන් පහවා ඇති බව පසුගිය දිනවල වාර්තාවිය. එසේම පිලිපීනය, ඉන්දුනීසියාව වැනි රටවල නිෂ්පාදනය අඩුවීමෙන් සහල් මිල ඉහළ ගොස් ඇති බවට ද වාර්තා පලවිය. මෙවැනි පසුබිමක් යටතේ ලෝක වෙළඳපොළේ ආහාර ද්‍රව්‍යවල මිල අඩුවීමක් හුදුරු අනාගතයේදී සිදුවනු ඇතැයි කිසිසේත් අපේක්ෂා කළ නොහැක. පිලිපීනය වැනි රටවල සහල් හිඟය නිසා ජනතාව අතර විශාල නොසන්සුන් වාතාවරණයක් ඇති වී ඇති බවට ඉතා මෑතකදී අසන්නට ලැබුණි. දැනටමත් ලෝක වෙළඳපොළේ තිරිගු සහ සහල්වල මිල විශාල වශයෙන් ඉහළ ගොස් ඇති බවට වාර්තා වේ. සහල් මෙ. ටොන් එකක මිල ඇ.ඩොලර් 550කට ආසන්න කිසිදු නොතිබූ අගයකට වැඩිවී ඇත.

මෙවැනි අර්බුදකාරී තත්වයකින් ආරක්ෂාවීමට ආහාර ද්‍රව්‍ය සැලකිය යුතු ලෙස ආනයනය කරන ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටකට ඇති හොඳම විකල්පය වනුයේ, දේශීය වශයෙන් එවැනි ආහාර ද්‍රව්‍යය නිෂ්පාදනය ප්‍රවීණය කිරීමයි. විශේෂයෙන්ම මෙරට ජනතාවට අවශ්‍ය සහල්, අනෙකුත් ධාන්‍ය, රනිල බෝග, පලතුරු, එළවලු හා ආර්තාපල් දේශීය වශයෙන් හැකිතාක් දුරට නිෂ්පාදනය කර ගැනීමෙන් මෙරට ජනතාවගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කළ හැකිය. මේ සඳහා මෙරට සියලු ජනයාගේ කැපවීම හා දායකත්වය හැකි සෑම අයුරකින්ම ලබා ගැනීම සඳහාත්, අපරට තුළ වගා කළ හැකි සෑම බිම් අගලක්ම ඵලදායී ලෙස ආහාර නිෂ්පාදන ක්‍රියාදාමය උදෙසා යොදා ගැනීම සඳහාත් “අපි වච්ඡු රට නගමු” 2007 - 2010 දේශීය ආහාර නිෂ්පාදනය දිරිගැන්වීමේ ජාතික මෙහෙයුම ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම වැඩසටහනේ මූලික අරමුණ වනුයේ සහල්, අනෙකුත් කෙස්තු බෝග, පළතුරු සහ එළවළු වලින් මෙරට ස්වයංපෝෂිත කිරීමයි. මේ අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා කෘෂිකර්මී සංවර්ධන හා ගොවිජන සේවා අමාත්‍යාංශයට ඉතා සුවිශේෂ කාර්යභාරයක් පැවරී ඇත. ඉලක්ක කරගත් කෘෂි බෝග වල මුළු නිෂ්පාදනය හා ඵලදායීතාවය ඉහල නැංවීම සඳහා විශේෂිත ක්‍රියාකාරකම් රැසක් කෘෂිකර්මී සංවර්ධන හා ගොවිජන සේවා අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මෙම කරුණු, සංකීර්ණව මෙම ප්‍රකාශනයේ සඳහන් කර ඇති අතර මෙම මහගු කර්තව්‍යය සඳහා කෘෂිකර්මීක නිෂ්පාදනයට ඍජුවම හෝ වක්‍රව සම්බන්ධවන අනෙකුත් අමාත්‍යාංශවල සහයෝගය ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

1. වී වගාව

1.1. හැඳින්වීම

වසර 2006 තුළදී ශ්‍රී ලංකාවේ දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට කෘෂිකම් අංශයේ දායකත්වය 16.5% වූ අතර එයින් 30% ක්ම දායකත්වය ලැබුණේ වී වගා අංශයෙනි. දළ ජාතික නිෂ්පාදනය සඳහා කෘෂිකම් අංශයෙන් සැපයෙන දායකත්වය සාපේක්ෂ අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්නුම් කර ඇතත් වී වගා අංශයෙන් සැපයෙන දායකත්වය වසරින් වසර වැඩිවන ප්‍රවණතාවයක් ඇත.

දළ වශයෙන් ගොවි පවුල් 879,000 ක් වී වගාව මත යැපෙන අතර එය රටේ මුළු ජනගහනයෙන් 20% ක් මෙන්ම ජාතික රැකියා නියුක්තියෙන් 32% කි.

ශ්‍රී ලංකාව පුරා විහිදුණු හෙක්ටයාර් 807,763 ක් පමණ අස්වැද්දු ඉඩම් ප්‍රමාණයක් ඇති අතර මහ කන්නයකදී සාමාන්‍යයෙන් හෙක්ටයාර් 524,803 ක් එනම් 64% බිම් ප්‍රමාණයක ද යල කන්නයේ හෙක්ටයාර් 282,960 ක් එනම්, 35% බිම් ප්‍රමාණයක ද වී වගා කෙරේ. ඒ අනුව වාර්ෂික වගා නිවුණාවය 118 % කි (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව- කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව).

2005/6 මහ කන්නයේදී මහා වාර්ෂික යටතේ හෙක්ටයාර් 285,000 ක් ද සුළු වාර්ෂික යටතේ හෙක්ටයාර් 138,000 ක් ද වර්ෂාපෝෂිත යටතේ හෙක්ටයාර් 162,000 ක් පමණ ද වගා විය. යල කන්නයකදී මහා වාර්ෂික යටතේ හෙක්ටයාර් 220,000 ක්ද සුළු වාර්ෂික යටතේ හෙක්ටයාර් 55,000 ක් පමණ ද වර්ෂාපෝෂිත යටතේ හෙක්ටයාර් 38,000 ක් පමණ ද වගා වේ (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2006).

වසර 1980 සිට 1990 අග භාගය දක්වා දශක දෙකක් තුළ ස්ථාවර මට්ටමක තිබූ වී නිෂ්පාදනය හා අස්වැන්න පසුගිය වසර 10 තුළ නැවත වැඩිවීමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්වා ඇත. 1995 වර්ෂයේදී හෙක්ටයාරයකට මෙට්‍රික් ටොන් 3.5 ක්වූ ජාතික සාමාන්‍ය අස්වැන්න 2007 වර්ෂය වන විට හෙක්ටයාරයකට මෙට්‍රික් ටොන් 4.3 ක් දක්වා වැඩි වී ඇත.

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව මෑතකදී හඳුන්වාදුන් වැඩි අස්වනු දෙන ප්‍රභේද හා වැඩි අස්වනු ලබාදෙන තාක්ෂණයන් ගොවීන් විසින් භාවිතයත්, පොහොර සහනාධාරයත් නිෂ්පාදනය වැඩි වීමට ප්‍රධාන හේතුකාරක ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

1.2. වර්තමාන තත්වය

වසර 2006 දී මෙරට වී නිෂ්පාදනය මෙ.ටො.මී 3.4 ක පමණ වූ අතර එය පසුගිය වකවානුව තුළ රටේ සමස්ත පරිභෝජන අවශ්‍යතාව සපුරාලීමට සුළු වශයෙන් ප්‍රමාණවත් නොවූ අතර ඒ අඩුව පිරිමසා ගැනීමට 2006 වර්ෂය තුළදී සහල් මෙ.ටො 11500 පමණ ආනයනය කිරීමට සිදුවිය (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා රේගුව, කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව). එසේවුවද වර්තමානයේ තිරිඟු පිටි මිළ වැඩිවීමත්, ආනයනය සීමාවීමත්, පාන් සහ තිරිඟු පිටි ආශ්‍රිත ආහාර ද්‍රව්‍ය වල මිල අසාමාන්‍ය ලෙස වැඩිවීමත් දේශීය සහල් පරිභෝජනය වැඩිවීමත් නිසා රට තුළ නිෂ්පාදනය පරිභෝජන අවශ්‍යතාවයට ප්‍රමාණවත් නොවන තත්වයකට පත්ව ඇත.

ඉල්ලුම වැඩිවීම තුළින් හටගත් මිළ වැඩිවීම නිසා, මෑත අතීතයේ අඩු ආදායම් ගෙන දෙන වගාවක් ලෙස හැඳින්වූ වී වගාව අද ලාභ ගෙන දෙන කර්මාන්තය බවට පත් වී ඇත. දැනට පවතින මිළ ගණන් යටතේ 2006 වර්ෂයේදී හෙක්ටයාරයකින් රු.1604 (මහනුවර 2005/6 මහ) 49,000 ක් (පොලොන්නරුව 2006 යල) අතර ලාභයක් ගෙන දෙන වගාවක් බවට වී වගාව පත්ව ඇත. (කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව)

වගුව 1 - ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්ෂික ඒක පුද්ගල සහල් පරිභෝජනය

වර්ෂය	ප්‍රමාණය (කි.ග්‍රෑ.)
1973	86.80
1979	90.90
1982	101.30
1987	103.60
1997	106.14
2004	106.21

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වසර 2000 දක්වා සාමාන්‍යයෙන් ඒක පුද්ගල සහල් පරිභෝජනය වසරකට කි.ග්‍රෑ. 106 ක්ව නිඛු පරිභෝජන රටාව 2007 වනවිට කි.ග්‍රෑ. 108 ක් පමණ දක්වා වැඩිවී ඇත. තිරිඟු පිටි මිළ ඉහළ යාමත් සමග එය කි.ග්‍රෑමි. 116 ක් පමණ වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

වගුව අංක 2 : පරිභෝජනය සඳහා අවශ්‍ය සහල් හා වී ප්‍රමාණය

වර්ෂය	ජනගහනය මිලියන	වාර්ෂික ඒක පුද්ගල සහල් පරිභෝජනය කි.ග්‍රෑ.	පරිභෝජනයට අවශ්‍ය සහල් ප්‍රමාණය මි.මෙ.ටො.	තිරිඟු පිටි පරිභෝජනය අඩුකළ විට අවශ්‍ය අමතර සහල් ප්‍රමාණය මි.මෙ.ටො.	මුළු සහල් අවශ්‍යතාවය මි.මෙ.ටො.	මුළු වී අවශ්‍යතාවය මි.මෙ.ටො.
2008	20.104*	116	2.240	0.068	2.308	3.550
2009	20.33*	116	2.267	0.137	2.404	3.698
2010	20.55*	116	2.297	0.346	2.643	3.846

* ජනගහණයෙන් මිලියන එකක් නිරතුරුවම පිටරට රැකියා වල ගොස් ඇතැයි උපකල්පනය කර ඇත.

වගු අංක 3 : වී සඳහා ඇති විභව ඉල්ලුම (මි.මෙ.ටො.)

වර්ෂය	සහල් හා සහල් පිටි සඳහා	බීජ වී (0.090 මෙ.ටො.) ඇතුළු අවශ්‍යතාවය	බීජ වී හා 2-3% අපනයනය ඇතුළු අවශ්‍යතාව	බීජ වී හා 2%-3% අපනයනය හා අපතේ යාම් ඇතුළත්ව මුළු අවශ්‍යතාවය	පෙර අවුරුදුවල වැඩිවීම් ප්‍රතිශතයක්
2008	3.550	3.640	3.713	3.936	25
2009	3.698	3.788	3.901	4.135	5
2010	3.846	3.936	4.054	4.297	4

2007 වර්ෂයේ වී නිෂ්පාදනය වන මි.මෙ.ටොන් 3.2 ප්‍රමාණයෙන් 6% වු පසු අස්වනු හානිය, 65% ක වී වලින් ලැබෙන සහල් ප්‍රතිශතය, බිත්තර වී අවශ්‍යතාවය හා 2.3% ක අපනයන අවශ්‍යතාව සසඳා බැලූවිට වර්ෂ 2008 දී 25% වේ යැයි බලාපොරොත්තු විය හැකි නිශය වර්ෂ 2010 වනවිට 30% දක්වා වැඩිවේ යැයි ඇස්තමේන්තු කළ හැක. (වගුව අංක 2 හා 3)

1.3. වි නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමට ඇති ගැටලු

ජාතික සහල් නිෂ්පාදනයේ 30% ප්‍රවර්ධනයක් ඉදිරි වසර තුන තුළදී අත්පත් කර ගැනීමට “අපි වඩමු - රට නගමු ” යටතේ වි වගා සංවර්ධන වැඩසටහන මගින් අපේක්ෂා කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වි අස්වැන්න හා නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීමට බාධක වශයෙන් ඇති ගැටළු අතර සමාජ ආර්ථික, තාක්ෂණික, ආයතනික, ස්වාභාවික සම්පත්, වන ජීවින් හා උතුරු නැගෙනහිර අනාරක්ෂිත තත්වය ආදී කරුණු මුලික වේ.

1.3.1 සමාජ ආර්ථික හා ප්‍රතිපත්තිමය ගැටළු

ඉඩම් අයිතියේ ඇති විෂමතාවයන් විශේෂයෙන්ම දිගුකාලීන ලෙස පාංශු පෝෂක තත්වයන් ඵලදායීතාවයන් ඉහල නැංවීමට බාධකයන් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

1.3.2 කම්කරුවන් හා යන්ත්‍ර භිගය

මුළු වගා පිරිවැයෙන් කම්කරු කුලිය 50% කට වැඩිවේ. මෙයට විසඳුම යාන්ත්‍රීකරණය වුවත් උචිත මට්ටමේ යන්ත්‍ර නොතිබීම ගැටළුවක් වේ. තෙත් කලාපයේ ගොවීන් වි වගාවෙන් අත්වීමට මෙය ප්‍රධාන ලෙස බලපා ඇත.

1.3.3 නව තාක්ෂණයන්ට අනුවර්තනය නොවීම

අඩු ආදායම්ලාභී ගොවීන් නව තාක්ෂණයන්ට යොමුවීම මන්දගාමී වේ.

1.3.4 වි වගා නොකර අත් හැරීම

තෙත් කලාපයේ මහ කන්නයේදී හෙක්ටයාර් 40,000 ක් සහ යල කන්නයේ හෙක්. 90,000 ක් පමණ බිම් ප්‍රමාණයක් ද, විසළි හා අන්තර් මාධ්‍ය කලාපවල මහ කන්නයේදී හෙක්. 168,000 ක්ද යල කන්නයේ හෙක්යාර. 340,000 පමණද විවිධ ගැටළු නිසා වගා නොකර අත්හැරී. (වගු අංක 04) මෙයින් යම් ඉඩම් ප්‍රමාණයක් වගා කළහොත් සාමාන්‍ය වගා කන්නයකදී වගා කරන බිම් ප්‍රමාණයෙන් 7.5% (හෙක්. 62,750 ක්) පමණ බිම් ප්‍රමාණයක් පහසුවෙන් වගා කළ හැක.

වගු අංක 4 : වගා වපසරිය වැඩි කිරීම සඳහා විභව ඉඩම් ප්‍රමාණය (හෙ.)

වගා වපසරිය	යල කන්නය උපතට වගා කරන ඉඩම් ප්‍රමාණය	වැඩි කල හැකි අමතර ඉඩම් ප්‍රමාණය	මහ කන්නය උපතට වගා කරන ඉඩම් ප්‍රමාණය	වැඩි කල හැකි අමතර ඉඩම් ප්‍රමාණය	මුළු වැඩි කල හැකි අමතර ඉඩම් ප්‍රමාණය	මුළු වැඩි වීම ප්‍රතිශතය
මහා වාරි	216156	10807	246602	12330	23137	5%
සුළු වාරි	54277	5427	128604	12860	18227	10%
වර්ෂාපෝෂිත	58315	5831	155040	15504	21335	10%
මුළු ප්‍රමාණය	328749	27049	530246	37520	62750	7.5%

1.3.5 යටිතල පහසුකම් දුර්වලවීම

වාරි පහසුකම් හා ජලවහනය දුර්වලවීම ගැටළුවක් ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත.

1.3.6 තාක්ෂණික කරුණු

තාක්ෂණික කරුණු යටතේ ඵලදායීතාවය අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවන කරුණු කීපයක් හඳුනාගෙන ඇත.

1. අපේක්ෂිත පරිදි නව ප්‍රභේද ගොවීන් අතර ප්‍රචලිත නොවීම
2. ගුණාත්මක බිත්තර වි වල භාවිතය අඩුවීම
බිත්තර වි නිෂ්පාදනය ප්‍රමාණවත් ලෙස සිදුවුවත් බෙද හැරීමේ ගැටළුව ප්‍රධාන වශයෙන් ගොවීන් භාවිතා කරන බීජ වල අඩු ගුණාත්මයට බලපා ඇත.
3. ඉඩම් වල ඵලදායීතාවය අඩුවීම
කාබනික පොහොර භාවිතා නොකිරීම, දුර්වල ජලවහනය, සමහර පළාත් වල ජල භිගය, ළවණතාවය වැඩිවීම වැනි හේතූන් නිසා ඉඩම්වල ඵලදායීතාවය අඩුවී ඇත.

1.3.7 ආයතනික ගැටළු

ගොවීන් හා ආයතන අතර සබඳතාවය දුර්වලවීම

1.3.8 ස්වාභාවික සම්පත් සම්බන්ධ ගැටළු

1.3.9 වන සතුන්ගෙන් වන හානිය

1.3.10 පවතින යුද්ධමය වාතාවරණය

උතුරු නැගෙනහිර පවතින අර්බුදකාරී තත්වය නිසා උතුරු නැගෙනහිර හා යාබද ප්‍රදේශවල හෙක්ටයාර 99,000 පමණ වගා නොවී ඇති බවට වර්තා වී ඇත . යුද්ධය නිසා යටිතල පහසුකම් විනාශවීම හා එම ප්‍රදේශ අනාරක්ෂිත වීමත් නිසා වගා නොකර අත් හැර ඇත.

1.4 සහල් අවශ්‍යතාවය

වසර 2008 තුළදී සහල් වාර්ෂික ඒක පුද්ගල පරිභෝජනය කිලෝග්‍රෑම් 108 සිට 116 දක්වා වර්ධනය වේ යැයි උපකල්පනය කළහොත් වැඩිපුර අවශ්‍ය වන සහල මෙට්‍රික් ටොන් 206,878 නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා හෙක්ටයාර 55000ක් පමණ වසර 2008දී වගා කළයුතුය. මේ අනුව වසර 2010 වන විට දේශීය අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම සඳහා දේශීය සහල් නිෂ්පාදනය දැනට වඩා 30% කින් වැඩි කල යුතු බවට ගණන් බලා ඇත.

මෙම ප්‍රමාණය නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා වී වගා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ පහත සඳහන් උපාය මාර්ග යෝජනා කරනු ලැබේ. ඒ අනුව වගා වපසරිය 7.5% කින් වැඩි කරන අතර, 22.5% ක ඵලදායිතාවය නැංවීම මගින් 2010 වනවිට අපේක්ෂිත ඉලක්කය නිෂ්පාදනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. ඒ අනුව පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ගයන් මෙම සංවර්ධන වැඩ සටහන මගින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබේ.

වගු අංක 05 :2008 වර්ෂය සඳහා සහල් අවශ්‍යතාවය හා නිෂ්පාදනය

2007/2008 මහ කන්නයේ වී වගාකරන ලද වපසරිය (හෙ.)	558.242
අස්වැන්න මෙ.ටොන්/හෙක්	4.1
ශුද්ධ වී නිෂ්පාදනය මි.මෙ.ටො.	2,288.792
බීජ වී අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො. (හෙක්ටයාරයට 100 කි.ග්‍රෑ.)	35.000
(පසු අස්වනු හානිය 6% ක් හා වී හා සහල් අතර අනුපාතය 65%)	
පරිභෝජනය සඳහා පවතින සහල් ප්‍රමාණය මෙ.ටො.	1,221.938
2008 යල කන්නයේදී වී නිෂ්පාදනය (350,000 හෙ. 4.5 ටො./හෙ. 88% ශුද්ධ නිෂ්පාදනය මෙ.ටො.	1,396.313
බීජ වී සඳහා මෙ.ටො. 60,000 පසු අස්වනු හානිය 6% හා වී සහ සහල් අතර අනුපාතය 65% අනුව ඇති සහල් ප්‍රමාණය මෙ.ටො.	846.846
පරිභෝජනය සඳහා ඇති මුළු සහල් ප්‍රමාණය මෙ.ටො.	2,243.159
(ජනගහණය 20,104,746 හා වාර්ෂික ඒක පුද්ගල සහල් පරිභෝජනය 106 කි.ග්‍රෑ. එයට තිරිගු පිටි ආදේශනය 10 කි.ග්‍රෑ. එකතු වූ විට)	116
මාසික මුළු සහල් අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො.	194.345
පරිභෝජනය සඳහා සහල් ප්‍රමාණවත් වන මාස ගණන	11.5
2007 වර්ෂය සඳහා සපුරාගත නොහැකි ප්‍රමාණය ප්‍රතිශතයක් ලෙස	6% (146.315 හෙ)
අමතරව වගා කළයුතු වාර්ෂික වපසරිය හෙ.	35.687

1.5 ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්

1.5.1 පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩසටහන

පසුගිය කන්න 5 ක් තුළ නොකඩවා වගා නොවූ කුඹුරු නැවත වගාවට යොමු කිරීම මේ යටතට ගැනේ. මේ සඳහා ගොවීන්ට පොහොර සහනාධාරයට අමතරව බිත්තර වී හා වල්නාශක සැපයීමට (දිරි ගැන්වීමක් ලෙස) යෝජනා කෙරේ. අමතරව හෙක් 2300 ක් 2008 යල කන්නයේදීත්, හෙක් 4350 ක් 2008/2009 මහ කන්නයේදීත් වගා කිරීමට අපේක්ෂිතය.

1.5.2 නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ විශේෂ සංවර්ධන වැඩසටහන මගින් වගා නොවී ඇති කුඹුරු ඉඩම් වගා කිරීම

නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ සාමය ස්ථාපිත විමන් සමග දැනට වගා නොවී ඇති කුඹුරු ඉඩම් නැවත වගා කිරීම සඳහා ආරක්ෂක අංශ සමග සම්බන්ධීකරණ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. මේ යටතේ හෙක්ටයාර 25000 ක් බිම් ප්‍රමාණයක් වගා කිරීමට අපේක්ෂා කරන අතර ගොවීන්ට අවශ්‍ය ආරක්ෂාව සැපයීම, සහනාධාර පොහොර සැපයීම, බිත්තර වී සැපයීම, ට්‍රැක්ටර් යන්ත්‍ර සූත්‍ර ආදිය සුලභ කිරීම යෝජනා කෙරේ.

1.5.3 දැනට වගා කරන ඉඩම් වල ඵලදායිතාවය නැංවීම

විශේෂයෙන්ම වී වගාවට හිතකර පරිසරයක් ඇති වියලි හා අන්තර් මාධ්‍ය කලාප වල මහා වාර්මාගී ඉඩම් (හෙක්. 267,000) ඇතුළුව අනෙක් ඉඩම් හා තෙත් කලාපයේ දැනට වගා වෙන ඉඩම් වල ඵලදායිතාවය නැංවීමට කටයුතු කරනු ඇත. මේ යටතේ ප්‍රධාන වැඩ සටහන් 2 ක් ක්‍රියාත්මක වනු කරනු ඇත.

1.5.4 වියලි හා අන්තර් මාධ්‍ය කලාප වල ඵලදායිතාවය නැංවීමේ වැඩසටහන

1.5.5 තෙත් කලාපයේ වී වගාවේ ඵලදායිතාවය නැංවීමේ වැඩසටහන

මෙම වැඩසටහන තුළින් වසර 3 කදී 22.5% ඵලදායිතාවය නැංවීමට බලාපොරොත්තු වන අතර දැනට පවතින හෙක්ටයාරයට ටොන් 4.3 ක අස්වැන්න 5.2 දක්වා ඉහළ දැමීමක් බලාපොරොත්තු වේ. එබැවින් වැඩි කාර්යක්ෂමතාවයකින් මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ.

මෙම වැඩසටහන යටතේ

- 1. අපි වවුල් රට නගමු නිෂ්පාදන යාය
- 2. අපි වවුල් රට නගමු සරුකෙන යාය
- 3. කන්නයට වගා කිරීම
- 4. යාන්ත්‍රීකරණය ප්‍රවලිත කිරීම
- 5. ආදර්ශ වැඩසටහන් පැවැත්වීම
- 6. මාධ්‍ය වැඩසටහන් පැවැත්වීම වැනි උප ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක වනු ඇත.

1.5.6 වියලි හා අන්තර් මාධ්‍ය කලාප වල අත්හැර දමා ඇති ඉඩම් වගා කිරීම

මේ යටතේ වියලි හා අන්තර් මාධ්‍ය කලාප වල සුළු වාර්මාගී පහසුකම් වල ගැටළු, ආරක්ෂක තත්ත්වය හෝ වන සතුන්ගේ හානිය වැනි හේතූන් නිසා අතහැර දමා ඇති කුඹුරු ඉඩම් වගා කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ.

මීට අමතරව මෙම ප්‍රදේශ වල ඇති රජයේ ඉඩම් හා ආරක්ෂක අංශ වල භාරයේ ඇති ඉඩම් ද වගා කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

මේ සඳහා අවශ්‍ය වන සුළු වාර්මාගී අලුත්වැඩියාව, ආරක්ෂක අංශ සමග සම්බන්ධීකරණය, වනසත්‍ව හානි වලක්වා ගැනීමට වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සමග සම්බන්ධීකරණය වැනි කටයුතු පවත්වා ගැනීම අපේක්ෂා කරන අතර වසරකට හෙක් 5,000 පමණ මේ යටතේ වගා කිරීමට අපේක්ෂිතය.

මෙයට අමතරව වැඩසටහනක් ලෙස පහත සඳහන් කටයුතුද ඉටු කරනු ලැබේ.

1.5.7 බිත්තර වි නිෂ්පාදනය හා භාවිතය ප්‍රවර්ධනය

ගොවීන් අතර ගුණාත්මක බිත්තර වි නිෂ්පාදනය ප්‍රවලිත කිරීම සඳහා වැඩසටහන් පවත්වනු ලැබේ.

- i. විධිමත් අංශයේ බිත්තර වි නිෂ්පාදනය හා භාවිතය ප්‍රවර්ධනය
 - ii. අවිධිමත් අංශයේ බිත්තර වි නිෂ්පාදනය හා භාවිතය ප්‍රවර්ධනය
 - iii. බිත්තර වි බෙද හැරීම සඳහා වැඩසටහනට අදාල අංශවල දායකත්වය ලබා ගැනීම සඳහා සම්බන්ධීකරණය කරනු ලැබේ.
- බිත්තර වි බෙද හැරීමේ කටයුතු සඳහා ද මැදිහත්වීම් අපේක්ෂා කෙරේ. අදාල අංශ සහභාගිත්වයෙන් (බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය මධ්‍යස්ථානය, පුද්ගලික අංශය, ගොවි ගම්මාන, සමුපකාර සමිති) වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අතර මුළු වගා බිම් ප්‍රමාණයෙන් 20% ක වපසරියක ගුණාත්මක බිත්තර වි භාවිතයක් මෙම වැඩසටහන මගින් බලාපොරොත්තු වේ.

1.5.8 පසු අස්වනු තාක්ෂණය ප්‍රවලිත කිරීම

වි නිෂ්පාදනයේදී සිදු වන පසු අස්වනු හානි අවම කර ගුණාත්මක සහල් හා සහල් ආශ්‍රිත ආහාර වර්ග නිෂ්පාදනය මෙම වැඩසටහනේ අරමුණයි. ඒ අතර

- 1. පසු අස්වනු හානිය දැනට පවතින 6% සිට 5% ක් දක්වා අඩු කිරීම
- 2. වි/සහල් අනුපාතය 2% කින් වැඩි කිරීම මෙම වැඩසටහනේ අරමුණ වනු ඇත.

මේ අතර

- (අ) ගොවිපල මට්ටමේදී වි විශලීම, පිරිසිදු කිරීම හා ගබඩා පහසුකම් දියුණු කිරීම සඳහා මැදිහත් වීම්
- (ආ) බැංකු ණය සම්බන්ධීකරණය කිරීමෙන් සුලු හා මධ්‍යම පරිමාණ සහල් මෝල් 600 ක් හා මහා පරිමාණ සහල් මෝල් 10 ක් නවීකරණය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

1.5.9 නව දියුණු තාක්ෂණ ප්‍රචාරණය

පර්යේෂණ අංශ මගින් සොයාගෙන ඇති කෙටිකාලීනව ඵලදයීතාවය නැංවීම සඳහා භාවිතා කළ හැකි තාක්ෂණයන් ප්‍රවලිත කිරීම මෙම වැඩසටහන මගින් බලාපොරොත්තු වේ.

නව වි ප්‍රභේද කුඩා කට්ටල, දෙමුහුම් වි ප්‍රභේද, අනුවර්තිත අත්හද බැලීම් හා අදාල වගා තාක්ෂණයන් ගොවීන් වෙත ප්‍රවලිත කර ඒ මගින් ඵලදයීතාවය නැංවීමට වැඩසටහන් දියත් කිරීම යෝජනා කෙරේ.

මේ සඳහා බහලගොඩ වි පර්යේෂණ සංවර්ධන ආයතනය සමග වැඩසටහන් පවත්වාගෙන යනු ලැබේ.

1.6 ලගාවීමට අපේක්ෂිත භෞතික ඉලක්ක

එබැවින් මෙම වි වගා සංවර්ධන වැඩසටහන 2008-2010 තුළ ක්‍රියාත්මක වීම නිසා පහත සඳහන් අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අපේක්ෂා කරයි.

- 1. වි ගොවීන්ගේ ජීවන මට්ටම ඉහළ නැංවීම
- 2. සහලෙන් රට ස්වයංපෝෂිත වීම
- 3. තිරිඟු පිටි ආනයනය හා පරිභෝජනය 50% කින් අඩුවීම
- 4. පාරිභෝගිකයින්ට දැරිය හැකි මිලකට සහල් ලබාදීම
- 5. සහල් ඉහළ ගුණාත්මක පිරිවිතරයන් කරා ළඟාවීම

1.7 වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන

මෙම වැඩසටහන සඳහා 2008 වර්ෂය තුළදී රුපියල් මිලියන 50ක පමණ මුදලක් වැය කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

2. අතිරේක ආහාර බෝග

ලංකාවේ වගා කරනු ලබන අතිරේක ආහාර බෝග ප්‍රධාන වශයෙන් කුළුබඩු බෝග (මිරිස්, ලොකු ඒණු හා රතු ඒණු) රළු ධාන්‍ය බඩඉරිඟු හා කරක්කන්, රනිල බෝග (මං, කවිපි, සෝයා බෝංචි හා උඳ) හා තෙල් බෝග (රටකජු හා තල) ලෙස ප්‍රධාන කාණ්ඩ හතරකට වෙන් කළ හැකිය.

2007 වසරේ සංඛ්‍යාලේඛන වලට අනුව අතිරේක ආහාර බෝග වගා කළ භූමිප්‍රමාණය හෙක් 117,873 වේ. මෙමගින් ගොවි පවුල් 580,000 ට රැකියා සපයා ඇත. අතිරේක ආහාර බෝග ලංකාවේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට 1.7% ක පමණ දායකත්වයක් දුරයි.

මිරිස් හා ඒණු වගාව මගින් වැඩි ආර්ථික ලාභයක් ලැබෙන අතර මෑතක සිට බඩඉරිඟු සඳහා ද ඉතා හොඳ මිලක් ගොවීන්ට ලබාගැනීමට හැකි වී ඇත. තවද රනිල බෝග ප්‍රෝටීන බහුල මිලෙන් අඩු ආහාරයක් ලෙසද තෙල් බෝග යටතේ ලා සැලකෙන රටකජු හා තල අතුරු ආහාර නිෂ්පාදනයටද යොදා ගනී.

අතිරේක ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා වැඩි දායකත්වයක් දරන්නේ වියලි කලාපයේ අඩු සම්පත් සහිත, අඩු ආර්ථික මට්ටමක සිටින ගොවීන්ය. එබැවින් මෙම බෝගවල ඵලදායීතාවය හා නිෂ්පාදනය අඩු මට්ටමක පවතී. තවද නිෂ්පාදන විචල්‍යතාවය හා මිලෙහි උච්චාවචනය නිසා අතිරේක ආහාර බෝගයන්හි වෙළඳපල අස්ථාවර තත්වයක පවතී.

වගුව 6- ජාතික අවශ්‍යතාවය වත්මන් නිෂ්පාදනය හා ආනයනය

බෝගය	ජාතික අවශ්‍යතාවය (මෙ. ටො)	වත්මන් නිෂ්පාදනය (මෙ. ටො) 2007	2007 වර්ෂයේ ආනයනය (මෙ.ටො)
ලොකු ඒණු	250,000	89684 (38*)	140728 (62*)
රතු ඒණු	100,000	57041 (85*)	23754 (15*)
බඩඉරිඟු	407,120	56438 (36*)	78366 (64*)
මිරිස්	42634	18616 (31*)	31242 (69*)
මං	19,500	8513 (41*)	12764 (59*)
කවිපි	11,000	10855 (97*)	575 (3*)
සෝයා බෝංචි	9,700	4799 (96*)	1 (4*)
උඳ	10,000	10531 (82*)	7109 (18*)
රටකජු	15,000	9831 (66*)	3847 (34*)
කුරක්කන්	7,000	5463 (77*)	2602 (23*)

(* ජාතික අවශ්‍යතාවයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

ඉහත අතිරේක ආහාර බෝග වල වර්තමාන ජාතික අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො 829,328 වන නමුත් දැනට නිෂ්පාදනය කරනුයේ මෙ.ටො 271,771 කි (වගුව-6). එබැවින් ජාතික අවශ්‍යතාවයෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සපුරා ගැනීම සඳහා මෙ.ටො 300,988 ක (2007) ප්‍රමාණයක් ආනයනය කරයි. ඒ සඳහා 2006 වසරේ රු: මි. 12738.5 ක් පමණ වැයවී ඇත. ජාතික අවශ්‍යතාවය ගණනය කිරීමේදී කෘෂි පාදක කර්මාන්ත සඳහා අවශ්‍යතාව ඇතුළු සියලුම අවශ්‍යතාවයන් සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. ආනයනය කිරීමේ ගැටලු නිසා විකල්ප සම්පත් උපයෝගී කරගෙන අවශ්‍යතාවය සපුරා ගැනීමට කටයුතු කර ඇත.

බඩඉරිඟු හැර සෙසු අතිරේක ආහාර බෝග ප්‍රධාන වශයෙන්ම යොදා ගන්නේ මිනිස් ආහාරය ලෙසය බඩඉරිඟු සත්ත්ව ආහාර කර්මාන්තයේ ප්‍රධානම අමුද්‍රව්‍ය වන හෙයින් අති විශාල ඉල්ලුමක් (2008 වසරේදී මුළු ඉල්ලුම මෙ.ටො. ලක්ෂ 4 ක් පමණ) ඇති වී ඇත.

ආනයනය කරනු ලබන මෙම අතිරේක ආහාර බෝග දේශීය වශයෙන් නිපදවා ගැනීමෙන් විශාල විදේශ විනිමයක් ඉතිරි කර ගත හැකි වේ. ඒ සඳහා නොයෙකුත් උපාය මාර්ග අනුගමනය කිරීමෙන් නිෂ්පාදනය වැඩි කර ගත හැකිය. එබැවින් “අපි වචු - රට නගමු” සංකල්පය යටතේ ඉදිරි අවුරුදු තුනක කාලය තුළදී (2008-2010) නිෂ්පාදනය වැඩි කර ආනයනය කරනු ලබන අතිරේක ආහාර බෝග ප්‍රමාණය 50% සිට 100% දක්වා දක්වා අඩු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ (වගුව -7).

වගුව -7 ආනයනය අඩුකිරීමේ ප්‍රතිශතය

බෝගය	2007 වර්ෂයේ ආනයනය (මෙ. ටො)	ආනයනය අඩුකිරීමේ ප්‍රතිශතය		
		2008	2009	2010
ලොකු ලීපණු	140728	30	32	50
රතු ලීපණු	23754	80	100	100
බඩඉරිගු	78366	100	100	100
මිරිස්	31242	17	30	50
මුං	12764	40	84	90
කවිපි	575	100	100	100
සෝයා බෝංචි	1	100	100	100
උඳු	7109	83	90	100
රටකපු	3847	100	100	100
කුරක්කන්	2602	80	100	100

2.1 දේශීය නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ උපාය මාර්ග

දේශීය නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා යොදා ගතහැකි උපාය මාර්ග දෙකකි.

1. වගා බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම
2. ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම

2.1.1 වගා බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම

අතිරේක බෝග මූලික වශයෙන්ම වර්ෂාපෝෂිත වගාවක් ලෙස මහ කන්නයේ ගොඩ ඉඩම් වල වගාකළ ද බෝග විවිධාංගීකරණය යටතේ කුඹුරු ඉඩම් වල යල කන්නයේදී වගා කරනු ලබයි. පහත සඳහන් උපාය මාර්ග උපයෝගී කරගෙන අතිරේක බෝග කාණ්ඩයේ වගා බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමට කටයුතු කෙරේ.

- වගා නොවී ඇති එහෙත් වගා කළහැකි වියළි හා අතරමැදි කලාපයේ ඉඩම් හඳුනාගෙන මහ කන්නයේදී වපසරිය වැඩි කිරීම.
- මහ කන්නයේ විවිධ හේතු නිසා වගා නොවී ඇති කුඹුරු ඉඩම් (ඒ වගා කිරීමට නොහැකි) යෝග්‍යතාවය අනුව තෝරාගෙන අතිරේක බෝග වගාවට යෙදීම
- යල කන්නයේ කුඹුරු ඉඩම් වල දැනට පවතින වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම
- රාජ්‍ය අංශයේ ගොවිපළ වල වගා නොවී ඇති එහෙත් වගා කළහැකි ඉඩම් වගාවට යොදා ගැනීම
- අතරමැදි කන්නයේ කෙටිකාලීන බෝගයක් ලෙස (ප්‍රධාන වශයෙන් මාග බෝග) වගා කිරීම
- ත්‍රස්තවාදි ක්‍රියා හේතුවෙන් වගා නොකර තිබූ නැගෙනහිර පළාතේ ගොවි බිම් වගාව හැවත ආරම්භ කිරීම.

2.1.2 ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීම

වගා ඉඩම් සීමාකාරී වීම හේතුවෙන් වඩාත් ප්‍රායෝගික කටයුත්ත අතිරේක බෝගවල ඵලදායිතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා ක්‍රියාකාරකම් අනුගමනය කිරීමයි.

- වැඩි දියුණු කළ ප්‍රභේද වගාවට යොදා ගැනීම
- ගුණාත්මක බීජ භාවිතය ප්‍රවලිත කිරීම
- දියුණු වගා ක්‍රම (තාක්ෂණ කට්ටලයක්) ලෙස භාවිතය ප්‍රවලිත කිරීම

ප්‍රධාන උපාය මාර්ග ලෙස අනුගමනය කිරීමට කටයුතු කෙරේ.

2.1.3 නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මය ඉහළ නැංවීම, නිෂ්පාදන වියදම අඩු කිරීම හා අලෙවිය ක්‍රමවත් කිරීම

අතිරේක බෝග බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම, ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා උපාය මාර්ග අනුගමනය කරන අතරතුරදීම නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මය ඉහළ නැංවීමටත්, නිෂ්පාදන වියදම යම් මට්ටමකට අඩු කිරීමටත් කටයුතු කරනු ලැබේ.

- බඩඉරිඟු වැනි හඳුනා ගත් බෝග සඳහා සරල යන්ත්‍ර (බීජ වැඩි කර බීජ වෙන් කරන සහ වියලීම සඳහා උපකරණ) කුඩා පරිමාණ ගොවීන්ට සහ මධ්‍ය පරිමාණයේ යන්ත්‍ර මධ්‍යම සහ විශාල මට්ටමේ ගොවීන්ට යොදා ගැනීමට හැකි වන පහසුකම් සලසා දීම.
- නිෂ්පාදන ශ්‍රේණිගත කිරීම, අර්ධව හෝ සකස් කර වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කිරීම
- හඳුනාගත් පුද්ගලික හා අර්ධ රාජ්‍ය ආයතන සමග “ඉදිරි වෙළඳ ගිවිසුම” ක්‍රමය යටතේ වගා කිරීමට කටයුතු කිරීම
- ප්‍රාදේශීය මිලදී ගැනීමේ මධ්‍යස්ථාන ඇති කිරීමට පුද්ගලික අංශය උනන්දු කිරීම
- දේශීය බෝග නිෂ්පාදනය දිරිමත් කිරීම සහ ආනයනය සීමා කිරීම සඳහා පහවා ඇති බදු ක්‍රම ඵලසම පවත්වා ගැනීම.

බීජ නිෂ්පාදනය ක්‍රියාවලියේ දැනට නිෂ්පාදනය කරනු ලබන මූලික බීජ ප්‍රමාණය (පර්යේෂණ ආයතනයන්හි) තවදුරටත් වැඩි කිරීමත්, ගුණාත්මක බීජ නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවීන් හා පෞද්ගලික අංශය දායක කර ගැනීමත් ඉලක්ක වේ. මෙය ව්‍යාප්ති අංශය හා බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ සහභාගිත්වයෙන් දිස්ත්‍රික්ක හා ප්‍රාදේශීය මට්ටමෙන් දියත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. තවද පර්යේෂණ මගින් වැඩි දියුණු කරන ලද වැඩි අස්වනු ප්‍රභේද හා බඩඉරිඟු බෝගයේ දේශීයව නිපදවූ දෙමුහුම් ප්‍රභේදයේ බීජ නිෂ්පාදනය වැඩි කර ගොවීන් අතර ප්‍රවලිත කිරීමටද අපේක්ෂිතය.

මෙම ප්‍රධාන උපාය මාර්ග දෙකට අමතරව හඳුනා ගත් ගොවි සංවිධාන සඳහා සහනාධාර ලබාදීම අපේක්ෂා කෙරේ, මේ යටතේ ලොකු ඒකානු සඳහා වැනි ආවරණ ගෘහයන්, බල්බ ගබඩා පහසුකම් ලබාදීම මහඔය, පදියතලාව, අරන්තලාව වැනි ප්‍රදේශවල කවිපි වගාවට ජලය රඳා පවතින පොකුණු තැනීම සඳහා සහනාධාර ලබාදීම, නව වගාකරුවන් දිරිගැන්වීමට තෝරා ගත් ගොවි සංවිධාන හරහා සියළුම බෝග සඳහා බීජ පොහොර හා කමත් අතුරුණු සහනදායී පදනම මත ලබාදීම, ඒ අයුරින්ම කවිපි, මුං, උඳු, බීජ වෙන් කිරීම ශ්‍රේණිගත කිරීම හා පියළි කිරීම සඳහා යන්ත්‍ර ලබාදීම, ඉදිරි වෙළඳ ගිවිසුම් මත වගාව දිරිමත් කිරීමට පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය ලබා ගැනීම (උදාහරණ ලෙස:- සෝයා - ප්ලෙන්ටි ග්‍රීස්, කුරක්කන් - සිලෝන් බීස්කට්, උඳු - ඇල්ලි, බඩඉරිඟු- ගෝල්ඩන් ග්‍රේන්ස් සුප්‍රීම් මාකට්න් කේ එස් ටී එච් ශ්‍රීන්, කවිපි- ඒ විපේවික්‍රම, මහඔය, මුං- ප්ලෙන්ටි ග්‍රීස්) ආදී ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කර ඇත.

එක් එක් බෝගයේ වර්තමාන තත්වය හා ජාතික අවශ්‍යතාවය සලකා ඉදිරි අවුරුදු 3 ක කාලය තුළදී ලබාගත හැකි නිෂ්පාදන ඉලක්ක පහත පරිදි වේ.

2.2 කුළුබඩු බෝග

2.2.1 ලොකු ඒණු හා රතු ඒණු

ලංකාවේ ලොකු ඒණු වගාව ප්‍රධාන වශයෙන් වියලි කලාපයේ සිදුකරන අතර විවිධ දේශගුණික තත්වයන් හේතුකොට ගෙන වගා කිරීම යල කන්නයට සීමාවී ඇත . වාර්ෂික ඒක පුද්ගල ලොකු ඒණු පරිභෝජනය කි ග්‍රෑ 10-12 ක් පමණ වන අතර දේශීය අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො 250,000 පමණ වේ.

2007 වර්ෂයේ දේශීය ලොකු ඒණු නිෂ්පාදනය මෙ.ටො 89,684 ක් වූ අතර එය දේශීය අවශ්‍යතාවයෙන් 36%කි. එම වර්ෂයේ ලොකු ඒණු මෙ.ටො 140,739 ක් ආනයනය කර ඇත. කල්තබා ගැනීම ගැටලු සහිත හෙයින් මාස 6 - 8 අවශ්‍යතාවය දේශීයව නිපදවීමට කටයුතු කෙරේ. ඒ අනුව දේශීය නිෂ්පාදන ටොන් 130000 දක්වා වැඩි කිරීම සඳහා ඵලදායිතාවය ඉහල නැංවීමට හා වගා බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමට කටයුතු කෙරේ. දේශීය වගා බිම් ප්‍රමාණය 2010 වන විට හෙක්ටයාර් 22,000 දක්වා 60% කින් වැඩි කිරීමට කටයුතු කෙරේ.

මේ සඳහා අනුරාධපුර, මාතලේ, මහවැලි H, පුත්තලම වැනි ප්‍රධාන වගා ප්‍රදේශ වලට අමතරව කුරුණෑගල, මොණරාගල , හම්බන්තොට හා රත්නපුර වැනි අලුතින් හඳුනා ගත් ප්‍රදේශ වල වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

දේශීය රතු ඒණු අවශ්‍යතාවය මෙට්‍රික් ටොන් 80,000 පමණ වන බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත . 2007 වර්ෂයේ දේශීය අවශ්‍යතාවයෙන් 80% ක් එනම් මෙ ටො 57,041 ක් දේශීයව නිෂ්පාදනය කර ඇති අතර මෙ ටො 23754 ආනයනය කර ඇත. “අපි වවමු - රට නගමු” වැඩසටහන යටතේ 2010 වර්ෂයේ ආනයනය 100% කින් අඩු කිරීමට ඉලක්ක කර ඇත . ඒ සඳහා හෙක් 5610 ක් වන වත්මන් වගා වපසරිය වර්ෂ 2010 දී 42% කින් (හෙක් 2375) වැඩි කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

(වගු අංක 8 හා 9).

මේ සඳහා වර්තමානයේ රතු ඒණු ප්‍රධාන වශයෙන් වගා කරන ප්‍රදේශවලට (පුත්තලම,යාපනය, ත්‍රිකුණාමලය, වවනියාව,මුලතිව්,කිලිනොච්චි) අමතරව මහවැලි G හා H, උඩවලව,ගලේවෙල, පොළොන්නරුව හා මොණරාගල වැනි ප්‍රදේශ දක්වාද වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට සැලසුම් කර ඇත .

2.2.2 මිරිස්

මිරිස් අර්ථිකව වැදගත් වන බෝගයක් වුවද උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් බීජවල හිගකම, රෝග හා පළිබෝධ හානි උග්‍රවීම, නිවැරදි වගා තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් ගොවීන් කරා ළඟා වීමේ දුර්වලතාවය හා විවිධ කෘෂිකාර්මික වෙළඳ හා ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිවල වෙනස්කම් හේතුවෙන් පසුගිය දශක දෙක තුළ මිරිස් නිෂ්පාදනය අඩු මට්ටමක පවතින අතර වර්තමාන නිෂ්පාදනය මෙ.ටො 18,616 ක් පමණ වේ.

නමුත් ජාතික අවශ්‍යතාවය වියලි මිරිස් මෙ.ටො 42,634 ක් ලෙස ගණන් බලා ඇතත් අවශ්‍යතාවය සපුරා ගැනීමට මිරිස් (2007 වසරේදී) මෙ ටො 31,242 ක් ආනයනය කිරීමට සිදුව ඇත . දේශීය මිරිස් අමු මිරිස් ලෙස පරිභෝජනය කිරීම සහ අමු මිරිස් අපනයනය මෙවැනි තත්ත්වයක් ඇති කිරීමට හේතු වී ඇත.

දේශීය ආහාර නිෂ්පාදනය දිරිගැන්වීමේ මෙහෙයුමේදී දැනට පවතින ඵලදායිතාවය වන හෙක්ට මෙ.ටො 1.3 - 1.45 දක්වා වැඩිකිරීමෙන් දේශීය මිරිස් අවශ්‍යතාවයෙන් 50% දක්වා සපුරා ගැනීමට සැලසුම් කර ඇත . නව තාක්ෂණික ක්‍රම වේදයන් ගොවීන්ට හඳුන්වා දෙමින් දැනට පවතින වපසරිය (හෙක් 14,083) 2010 දී හෙක් 23,600 ක් දක්වා වැඩිකිරීම අපේක්ෂිතය (වගු අංක -8 හා 9).

මෙහිදී විශාල වශයෙන් මිරිස් වගා කෙරෙන අනුරාධපුර, මොණරාගල , කුරුණෑගල , පුත්තලම, හම්බන්තොට හා මහවැලි ප්‍රදේශවලට ප්‍රමුඛතාවය ලබා දෙමින් ද දිවයිනෙහි ගෙවතු අභ්‍රිතව අමු මිරිස් වගාව ප්‍රවර්ධන කිරීම තුලින් ද අපේක්ෂිත ඉලක්ක කරා යාමට බලාපොරොත්තු වේ.

වගු අංක - 8 කුළුබඩු බෝග වල වගා වපසරිය වැඩි කිරීම

බෝගය	වත්මන් වගා වපසරිය (හෙක්)	ඉලක්කගත වපසරිය (හෙක්)		
		2008	2009	2010
ලොකු ලීඳණු	6,738	7,342	10,762	12,659
රතු ලීඳණු	5,110	8,363	8,436	8,524
මිරිස්	14,083	17,691	19,994	23,611

වගු අංක - 9 කුළුබඩු බෝග වල නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම හා ආනයනය අඩුකිරීම

බෝගය	2008		2009		2010	
	නිෂ්පාදනය (මෙ ටො)	ආනයනය අඩුකිරීම %	නිෂ්පාදනය (මෙ ටො)	ආනයනය අඩුකිරීම %	නිෂ්පාදනය (මෙ ටො)	ආනයනය අඩුකිරීම %
ලොකු ලීඳණු	91,041	1	134,527	32	159,513	50
රතු ලීඳණු	75,932	80	112,000	97	120,000	100
මිරිස්	23,882	17	27,992	50	34,236	50

2.3 රළු ධාන්‍ය

2.3.1 බඩඉරිගු

මිනිස් ආහාරයක් මෙන්ම සත්ව ආහාර නිෂ්පාදනයේ අමුද්‍රව්‍යයක් ලෙසින් ද බඩඉරිගු යොදා ගැනේ. වර්තමාන ජාතික අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො. 407,000 (2008) ක් වේ.

ජාතික අවශ්‍යතාවයෙන් 2007 වසරේදී මෙ.ටො 56,438 (14%) දේශීයව නිෂ්පාදනය අතර මෙ.ටො 78,366 (20%) ක් ආනයනය කරන ලදී “අපි වචමු - රට නගමු” වැඩසටහන යටතේ ආනයනය සම්පූර්ණයෙන් නවතාලීමට උපාය මාර්ග සකසා ඇත. ඒ අනුව වත්මන් ඵලදායීතාවය නිෂ්පාදිතතාව හෙක්ටයාරයකට මෙට්‍රික් ටොන් 1.48. වන අගය වර්ෂ 2010 වනවිට 3.0 දක්වා වැඩි කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. 2007 වසරේ වගා වපසරිය හෙ 34,181 වූ අතර එය වසර 2010 වනවිට හෙ 72,823 දක්වා වැඩි කිරීමටත් නිෂ්පාදනය 2010 වන විට මෙ.ටො. 225,750 ඉලක්ක කර ඇත. මෙය 2007 වසරේ වපසරියෙන් 104% ක වැඩි වීමකි. ඒ අනුව බලාපොරොත්තු වන නිෂ්පාදනයේ වැඩිවීම වත්මන් නිෂ්පාදනයෙන් 272% කි (වගු අංක -10 හා 11).

සත්ව ආහාර කර්මාන්තයේ සම්පූර්ණම බඩඉරිගු අවශ්‍යතාවය සපුරා ගැනීම අපහසු හෙයින් විකල්ප අමුද්‍රව්‍ය යොදා ගැනීමට කර්මාන්තකරුවන් පෙළඹී සිටිති.

ප්‍රධාන වශයෙන් අනුරාධපුර, මොණරාගල , බදුල්ල , අම්පාර, මඩකලපුව, පුත්තලම, කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්ක වල බඩඉරිගු වගාව ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය. යල කන්නයේ බෝග විවිධාංගීකරණය යටතේ මහා වාරිමාර්ග සහ සුලු වාරිමාර්ග ප්‍රදේශ වල බිම් ප්‍රමාණය හෙක්. 20,000 දක්වා වැඩි කිරීමට කටයුතු කෙරේ. දේශීය නිෂ්පාදන සම්පත් දෙමුහුන් ප්‍රහේදයේ බීජ මෙ.ටො. 40 ක් පමණ නිෂ්පාදනය කිරීමට ඉලක්ක කෙරේ. මහියංගන ප්‍රදේශයේ විශාල පරිමාණ සැකසුම් කර්මාන්තශාලාවක් ආරම්භ කිරීමට සහ සුලු පරිමාණ බීජ වියලන 25 ක් පමණ ලබාදීම සැලසුම් කර ඇත.

2.3.2 කුරක්කන්

පාරම්පරික හා ඖෂධීය වශයෙන් වැදගත්කමක් ඇති මෙම බෝගය ඉදිරි තෙවසර තුළදී ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා “අපි වචමු - රට නගමු” වැඩසටහන යටතේ අපේක්ෂිතය. වත්මන් ජාතික අවශ්‍යතාවය මෙ ටො 7,000 ක් වන අතර වත්මන් නිෂ්පාදනය මෙ ටො 5,463 කි .

2007 වසරේදී කුරක්කන් ආනයනය මෙ ටො 2,602 කි. වර්ෂ 2009 වන විට ආනයනය 100% කින් අඩු කිරීමට ඉලක්ක කර ඇත . මෙම ඉලක්කය සපුරාගැනීම සඳහා වපසරිය හෙක්

5,910 සිට හෙක් 7,067 දක්වා ද වත්මන් ඵලදායිතාවය වන හෙක්ට මෙ ටො 0.9 සිට හෙක්ට මේ ටො 1.2 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට බලාපොරොත්තුවේ (වගු අංක -10 හා 11).

අනුරාධපුරය, මොණරාගල, කුරුණෑගල, හම්බන්තොට, පුත්තලම යන ප්‍රදේශ වල තවදුරටත් කුරක්කන් වගාව ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතයි.

වගු අංක -10 රළු ධාන්‍ය බෝග වල වගා වපසරිය වැඩි කිරීම.

	වත්මන් වගා වපසරිය (හෙක්)	ඉලක්කගත වපසරිය (හෙක්)		
		2008	2009	2010
බඩඉටිගු	34,181	70,142	71,488	72,823
කුරක්කන්	4,407	7,521	7,630	7,067

වගු අංක -11 රළු ධාන්‍ය බෝග වල නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ හා ආනයනය අඩුකිරීමේ (%)

	වාර්ෂික නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.) 2007	2008		2009		2010	
		නිෂ්පාදන (මෙ.ටො.)	ආනයනය අඩුකිරීම %	නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.)	ආනයනය අඩුකිරීම %	නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.)	ආනයනය අඩුකිරීම %
බඩඉටිගු	56,438	203,412	100	214,464	100	225,750	100
කුරක්කන්	5,463	7,521	80	8,393	100	8,481	100

2.4 රහිල බෝග

2.4.1 මුං

දේශීය ආහාර නිෂ්පාදනය කඩිනම් කිරීමේ මෙහෙයුමේ ආහාර හා පෝෂණ සුරක්ෂිතතාවය ඉහල නැංවීමේ බෝගයක් ලෙස මුං වගාව සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමුකර ඇත . මෙය උද්‍යෝග ආහාරය සඳහාත් නොයෙකුත් අතුරුපස, රස කැවිලි හා ලදුරු ආහාර ලෙසත් භාවිතා කරයි.

වත්මන් දේශීය අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො 19,500 ක් වුව ද දැනට දේශීයව නිෂ්පාදනය කරනුයේ මෙ.ටො 8,500 කි. එබැවින් මෙ.ටො 12,774 ආනයනය කිරීමට සිදුව තිබේ. වසර 2010 වන විට මෙම ආනයන ප්‍රමාණය 90% කින් අඩු කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. වත්මන් වගා වපසරිය වන හෙක් 8,766 ඉදිරි තුන් අවුරුදු කාලයේදී හෙක් 15,304 දක්වා වැඩි කිරීමටත් ඵලදායිතාවය හෙක්ටයාරයට මෙ.ටො 0.93 සිට 1.4 දක්වා ඉහල නැංවීමෙන් නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමටත් උපායමාර්ග සකස් කොට ඇත (වගු අංක - 12 හා 13).

විශේෂයෙන්ම කැගල්ල, අනුරාධපුරය, මොණරාගල, හම්බන්තොට, පුත්තලම හා රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයන් වල වගා වපසරිය ඉහල දැමීමට සැලසුම් කර ඇත . විශේෂයෙන්ම අතරමැදි කන්නයේ වගාව ප්‍රවලිත කිරීමට කටයුතු කෙරේ. ඉදිරි වෙලද ගිවිසුම් යටතේ වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට කටයුතු සැලසුම් කර ඇත.

2.4.2 ඊඳු

වර්ෂාපෝෂිත වගාවක් ලෙස මහ කන්නයේ උස් බිම් වලත් ජල සම්පාදිත වගාවක් ලෙස කුඹුරු ඉඩම් වලත් ප්‍රධාන වශයෙන් වගා කරන උඳු බෝගය දේශීය ආහාර කර්මාන්තයේ අමුද්‍රව්‍යයක් ලෙස යොදා ගැනේ . වත්මන් ජාතික අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො 17,000 කි.

නමුත් වත්මන් නිෂ්පාදනය මෙ.ටො 10,531 ක් වේ. මෙ.ටො 7,109 වන ආනයනය 2010 වන විට සම්පූර්ණයෙන්ම නතර කිරීම සඳහා වර්තමාන නිෂ්පාදනය 22% කින් වැඩිකිරීමටත් ඵලදායිතාවය හෙක්ට මෙ ටො 0.95 සිට හෙක්ට මෙ ටො 1.5 දක්වා වැඩි කිරීමටත් ඉලක්ක කර ඇත. මෙම ඉලක්ක සපුරා ගැනීමේ උපාය මාර්ග ලෙස වත්මන් වගා වපසරිය හෙක් 8,083 යේ

සිට 2010 වසර වන විටදී හෙක් 13,638 දක්වා වැඩි කිරීමට ඉලක්ක කර ඇත (වගු අංක - 12 හා 13).

ප්‍රධාන වශයෙන් උඳු වගාව සඳහා විභව දිස්ත්‍රික්ක ලෙස අනුරාධපුරය, විවිචියාව, කුරුණෑගල යන දිස්ත්‍රික්කත් බෝගය ප්‍රවර්ධනය සඳහා අම්පාර, මොණරාගල, අනුරාධපුර හා පුත්තලම යන දිස්ත්‍රික්කත් තෝරා ගෙන ඇත. ඉදිරි වෙලද ගිවිසුම් ක්‍රමය යටතේ වගාව පුළුල් කිරීමට කටයුතු කෙරේ.

2.4.3 සෝයා බෝංචි

මිනිස් ආහාරයට මෙන්ම සත්ව ආහාර නිෂ්පාදනයේදී ද ප්‍රෝටීන ප්‍රභවයක් ලෙස සෝයා බෝංචි වැදගත් වේ. මෙය අනෙකුත් මාෂ බෝග මෙන් සෘජුවම ආහාරයක් ලෙස භාවිතා කල නොහැකි වුවද සත්ව ප්‍රෝටීන වලට ආදේශකයක් ලෙස භාවිතා කිරීමට පුළුවන. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වශයෙන් ත්‍රිපෝෂ හා සත්ව ආහාර නිෂ්පාදනයේ අමුද්‍රව්‍යක් ලෙස භාවිතයට ගනී. මේ සඳහා වාර්ෂිකව මෙටො 5,389 ක් පමණ අවශ්‍යවන බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත .

නමුත් වත්මන් නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 4,799 ක් වන අතර මෙය මුළු අවශ්‍යතාවයෙන් 96% කි. දේශීය අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ කිරීමට මෙට්‍රික් ටොන් 212 ක් (2006) පමණ ප්‍රමාණයක් ආනයනය කරයි. මෙම ප්‍රමාණය වර්ෂ 2008 වන විට දේශීයව නිෂ්පාදනය කිරීමට සැලසුම් කර ඇත . මෙම ඉලක්කය ලගාකර ගැනීම සඳහා ඵලදායිතාවය වැඩි කිරීම මෙන්ම වගා වපසරිය වැඩි කිරීමට ද බලාපොරොත්තුවේ. මේ සඳහා දැනට සෝයා වගා කරන හෙක් 2,586 (අනුරාධපුර, මහවැලි H) ප්‍රමාණය වර්ෂ 2010 වන විට හෙක් 8,125 දක්වා වැඩි කිරීමට විවිධ උපාය මාර්ග භාවිතා කිරීමට බලාපොරොත්තුවේ. විශේෂයෙන්ම ගුණාත්මක බීජ සුලභ කිරීම සඳහා පුද්ගලික අංශය බීජ නිෂ්පාදනයට යොමු කිරීම කරනු ලබයි. (වගු අංක 12 හා 13).

පර්යේෂණ මට්ටමින් බීජ නිෂ්පාදනය හෙක්. 03 ක කිරීමට කටයුතු කරන අතර ගණනය කරන මූලික හා ලියාපදිංචි බීජ පුද්ගලික අංශය වෙත ලබාදීමට කටයුතු කෙරේ. ආමුකුලනය වසරකට ගොවීන් 1000 බැගින් හුරු කිරීමටද කටයුතු කෙරේ. විශාල පරිමාණ සැකසුම් මධ්‍යස්ථානයක් පුද්ගලික අංශයේ මැදිහත් වීමෙන් නිම කිරීමට කටයුතු කෙරේ.

2.4.4 කවිපි

කවිපි උදෑසන ආහාරවේල සඳහා තම්බා කෑමට මෙන්ම අතුරු ආහාර පිළියෙල කිරීමටද යොදා ගැනේ. වර්තමානයේ කවිපි දේශීය අවශ්‍යතාවය මෙ ටො 11,000 ක් පමණ වේ.

දේශීය අවශ්‍යතාවයෙන් 97% ක්ම එනම් මෙ ටො 10,856 ක් දේශීයව නිෂ්පාදනය කරන අතර 5% ක් (මෙ ටො 575) ආනයනය කර ඇත . වර්ෂ 2008 දී මෙම ආනයන ප්‍රමාණය 100% කින් අඩු කිරීමට ඉලක්ක කර ඇත . මේ සඳහා වත්මන් වගා වපසරිය වන හෙ 10,650 වර්ෂ 2010 වන විට හෙ 17077 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. එමෙන්ම වත්මන් ඵලදායිතාවය (හෙක්ට මෙ ටො 0.95) 2010 වන විට හෙක්ට මෙ ටො 1.5 දක්වා වැඩි කිරීමට බලාපොරොත්තුව වේ (වගු අංක-12 හා 13).

කවිපි ප්‍රධාන වශයෙන් මොණරාගල, අම්පාර, පුත්තලම, අනුරාධපුරය වැනි වියළි කලාපීය දිස්ත්‍රික්ක වල වගා කරනු ලබයි. මොණරාගල හා අම්පාර යන ප්‍රදේශ ප්‍රදේශ වල තවදුරටත් වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

වගු අංක - 12 රනිල බෝගවල වගා වපසරිය වැඩි කිරීම

	වත්මන් වගා වපසරිය (හෙක්)	ඉලක්කගත වපසරිය (හෙක්)		
		2008	2009	2010
මුං	8,766	15,172	16,075	15,304
කවිපි	10,634	17,745	18,378	17,077
සෝයා බෝංචි	2,856	7,829	8,502	8,125
උදු	8,083	13,737	13,542	13,638

වගු අංක - 13 රනිල බෝගවල නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම හා ආනයනය අඩුකිරීමේ (%)

	2008		2009		2010	
	නිෂ්පාදන (මෙ.ටො)	ආනයන අඩුකිරීම %	නිෂ්පාදන (මෙ. ටො)	ආනයන අඩුකිරීම %	නිෂ්පාදන (මෙ. ටො)	ආනයන අඩුකිරීම %
මුං	13,655	40	19,290	84	19,896	90
කවිපි	17,745	100	22,054	100	22,200	100
සෝයා බෝංචි	12,590	100	15,305	100	15,438	100
උඳු	16,485	83	16,928	90	17,730	100

2.5 තෙල් බෝග

2.5.1. රට කපු

රට කපු ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩි වශයෙන් රස කැවිලි නිෂ්පාදනයට හා අතුරු ආහාරයක් ලෙස භාවිතා කරන අතර වෙනත් රටවල තෙල් නිස්සාරණයට හා සත්ව ආහාර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කරයි. රට කපු දේශීය අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො 15,000 ක් ලෙසට ඇස්තමේන්තු කර ඇත .

දේශීය අවශ්‍යතාවයෙන් 72% ක් එනම් මෙ.ටො 9,831 ක් දේශීයව නිෂ්පාදනය කරන අතර 28% ක් (මෙ.ටො 3,847) ආනයනය කරනු ලබයි. මෙම ආනයන ප්‍රමාණය වර්ෂ 2008 අවසාන වන විට මුලමනිනීම දේශීයව නිෂ්පාදනය ඉලක්ක කර ඇත . ඒ සඳහා වත්මන් වගා වපසරිය හෙක් 16,222 වැඩි කිරීමටත් හෙක්ට. මෙ.ටො 0.90 වන වත්මන් ඵලදායිතාවය හෙක්ට. මෙ.ටො 1.3 ක් දක්වා වැඩි කිරීමටත් අපේක්ෂා කරයි. නම් අනුව වර්ෂ 2010 වන විට රට කපු මුළු වගා වපසරිය හෙක් 15,950 දක්වා වැඩි කර මුළු නිෂ්පාදනය මෙ.ටො 19,140 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ (වගු අංක-14 හා 15).

ඒ සඳහා රට කපු ප්‍රධාන වශයෙන් වගා කරන මොණරාගල , අම්පාර, පුත්තලම, හම්බන්තොට යන ප්‍රදේශ වලට අමතරව කුරුණෑගල, මඩකලපුව, ත්‍රිකුණාමලය සහ මහවැලි H, ප්‍රදේශවල ද වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

වගු අංක - 14 තෙල් බෝග වල වගා වපසරිය වැඩි කිරීම

	වත්මන් වගා වපසරිය (හෙක්)	ඉලක්කගත වපසරිය (හෙක්)		
		2008	2009	2010
රටකපු	10,481	16,222	17,050	15,950

වගු අංක - 15 තෙල් බෝග වල නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ හා ආනයනය අඩුකිරීමේ %

	2008		2009		2010	
	නිෂ්පාදනය (මෙ ටො)	ආනයනය අඩුකිරීම %	නිෂ්පාදනය (මෙ ටො)	ආනයනය අඩුකිරීම %	නිෂ්පාදනය (මෙ ටො)	ආනයනය අඩුකිරීම %
රටකපු	16,222	100	18,755	100	19,140	100

2.6. වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන

අතිරේක ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩි සටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 32.5 මුදලක් 2008 වසර තුළදී වැය කිරීමට බලා පොරොත්තුවේ.

3. පලතුරු සංවර්ධනය

නිවර්තන හා උප නිවර්තන කළාපීය පලතුරු වර්ග 55කට අධික සංඛ්‍යාවක් ශ්‍රී ලංකාවේ දැක්නට ලැබෙන අතර ඉන් 25ක් පමණ බෝග වශයෙන් වගා කරනු ලැබේ.

නිරෝගි ජනතාවක් බිහි කිරීම පිණිස පෝෂණීය අගයෙන් ඉහල ආහාර වේලක් ලබාදීම අතිශයින් වැදගත් වේ. මේ සඳහා දෛනික ආහාර වේලට පලතුරු අඩංගු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. පෝෂණීය අවශ්‍යතාවය සපුරා ගැනීම සඳහා දිනකට පලතුරු ග්‍රෑම් 112 ක් ආහාරයට ඇතුළත් කරගත යුතු බව වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතන මගින් පෙන්වා දී ඇත. එහෙත් ලංකාවේ ඒක පුද්ගල පරිභෝජනය දිනකට ග්‍රෑම් 40 ක් පමණ වූ පහළ මට්ටමක පවතී. මෙම ප්‍රමාණය දිනකට ග්‍රෑම් 112 ක් දක්වා වැඩි කිරීම සඳහා පලතුරු නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම කළ යුතු වේ. මේ අනුව, වර්ෂ 2010 වන විට පලතුරු අවශ්‍යතාවය ආසන්න වශයෙන් මෙ.ටොන් මිලියනයක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කළ හැක. පලතුරු සඳහා හොඳ අපනයන විභවයක් ද ඇති බැවින් ඒ සඳහා ද යොමු වූ නිෂ්පාදනයක් ඇති කිරීම වැදගත් වේ.

2006 වසරේදී පලතුරු වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හෙක්. 97,827 ක් වූ අතර නිෂ්පාදනය මෙ.ටො. 538,773 ක් විය. ඉන් මෙ.ටො. 2,341 ක් අපනයනය කර රුපියල් මිලියන 119 ක් උපයාගෙන ඇති අතර දේශීය අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා රුපියල් මිලියන 697 ක් වැය කර මෙ.ටො. 16,290 ක් ආනයනය කර ඇත.

එබැවින් දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමෙන් පරිභෝජන අවශ්‍යතාවය පමණක් නොව විදේශ විනිමය ඉතිරි කර ගැනීම, ගොවීන්ගේ ආදායම ඉහළ නැංවීම හා නව රැකියා අවස්ථා බිහි වීම ආදී ප්‍රතිලාභ රැසක් අත්කර ගැනීමට හැකි වනු ඇත.

“අපි වචමු - රට නගමු” දේශීය ආහාර නිෂ්පාදන දිරිගැන්වීමේ මෙහෙයුම යටතේ ප්‍රවර්ධනය සඳහා පලතුරු බෝග 11ක් තෝරා ගෙන ඇත. එම බෝග වල නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම පිණිස තුන් වසරක (2008 - 2010) ඉදිරි වැඩ සැලැස්ම මෙහි අඩංගු කර ඇත.

3.1 පලතුරු නිෂ්පාදන වැඩසටහන

මේ පලතුරු නිෂ්පාදන වැඩසටහන යටතේ ප්‍රවර්ධනය සඳහා අන්තාසි, අඹ, අලිගැටපේර, කෙසෙල්, කොස්, දෙළුම්, පැපොල්, මිදි, මැංගුස්, රඹුටන්, පැඟිරි කුලයේ බෝග (දොඩම් ජමනාරං දෙහි) යන පලතුරු වර්ග ඇතුළත් වේ

3.2. නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට ඇති ප්‍රධාන ගැටළු

- සංවිධානාත්මක වාණිජ වගා (විශාල/මධ්‍ය පරිමාණ) සීමිත වීම (අන්තාසි කෙසෙල් හැර)
- ගුණාත්මක රෝපණ ද්‍රව්‍ය හිඟකම
- නිෂ්පාදනය වසරේ එක් වකවානුවකට සීමා වීම හා එම කාලයන්හි අධික නාස්තිය
- දියුණු තාක්ෂණයන් පිළිබඳ නොදැනුවත් බව.
- අස්වනු එකතු කිරීම ප්‍රවාහනය හා ගබඩා කිරීමේදී ඇති දුර්වල පරිහරණයන්.
- ගබඩා පහසුකම් හිඟකම හා දුර්වල වෙළඳපල සංවිධානය
- ආහාර සැකසීමේ හා අගය වැඩි කළ නිෂ්පාදන සඳහා වූ වැඩි දියුණු තාක්ෂණික ක්‍රම ප්‍රමාණවත් නොවීම හා පවත්නා තාක්ෂණයන් පිළිබඳ දැනුවත් නොවීම.

වගුව 16- පලතුරු වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය

	2004		2005		2006	
	බිම් ප්‍රමාණය හෙක්	නිෂ්පාදනය මෙ.ටො	බිම් ප්‍රමාණය හෙක්	නිෂ්පාදනය මෙ.ටො	බිම් ප්‍රමාණය හෙක්	නිෂ්පාදනය මෙ.ටො
කෙසෙල්	50,376	405,000	51,147	408,996	48,856	378,336
අඹ	26,330	75,826	27,200	76,581	25,315	70,418
අන්නාසි	5,188	60,081	5,257	60,901	4,963	59,550
පැපොල්	5,013	20,173	4,941	19,754	5,079	21,138
රුඹුටන්*	2,856	-	3,240	-	3,120	-
අලිගැට පේර*	1,625	-	1,458	-	1,591	-
දෙළුම්*	771	-	791	-	736	-
සිලස්						
දොඩම්	4,291	4,119	4,433	3,692	4,292	3,772
ජමනාරං*	429	-	538	-	447	-
දෙහි	9,945	5,387	9,678	5,210	8,973	4,965
කොස්	44,730	2,555,520	41,558	2,338,210	39,372	2,304,310

මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
කෘෂිකර්ම සංවර්ධන හා ගොවිජන සේවා අමාත්‍යාංශය (කෘෂි බෝග නිෂ්පාදන වැඩසටහන)

වගුව 17-පලතුරු අපනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම

	2004		2005		2006	
	ප්‍රමාණය මෙ.ටො.	වටිනාකම රු.000	ප්‍රමාණය මෙ.ටො.	වටිනාකම රු.000	ප්‍රමාණය මෙ.ටො.	වටිනාකම රු.000
සිලස්						
දොඩම්	4.23	218	28.20	3,362	6.47	728
ලෙමන්	39.78	5,656	28.99	3,688	396.83	9,331
අන්නාසි	2,712.31	171,814	1,681.50	142,638	1,751.11	148,234
පැපොල්	11.87	3,631	59.97	11,500	113.36	23,711
අඹ	17.74	740	27.54	4,479	28.96	8,735
කෙසෙල්	11.25	1,367	8.53	1,992	31.45	937
අලිගැට පේර	3.82	165	0.51	29	4.26	223
මැංගුස්	0.10	8	-	-	8.63	952
මුළු වටිනාකම	2796.87	183599	1835.24	167688	2341.07	192851

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව

වගුව 18- පලතුරු ආනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම

	2004		2005		2006	
	ප්‍රමාණය මෙ. ටො.	වටිනාකම රු. මි.	ප්‍රමාණය මෙ. ටො.	වටිනාකම රු. මි.	ප්‍රමාණය මෙ. ටො.	වටිනාකම රු. මි.
මදි පලතුරු වියළි	3,479	316.6	3,037	261.0	3,493	306.6
	1,755	80.1	1,386	53.3	1,822	74.9
සිටුස්						
දොඩම'	7,217	198.2	3,606	136.6	4,881	185.8
ජමනාරං	2,528	54.9	4,004	80.2	6,084	128.0
ලෙමන්	-	-	18	3.6	5	1.6
ග්‍රෙප් ෆෑටි	10	0.2	60	1.8	5	0.3
මුළු එකතුව	14,989	650	12,111	537	16,290	697

3.3 නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමේ ක්‍රමවේදයන්

3.3.1 නව වගා පිහිටුවීම (කුඩා/ මධ්‍ය/ මහා පරිමාණ)

මේ යටතේ රජයේ ආයතන සතු ඉඩම් (වැවිලි සංස්ථාව, ජනවසම, හමුදා කඳවුරු සතු ඉඩම් ගොවිපල සතු ඉඩම් හා වන රක්ෂිත මායිම් ඉඩම්) හා පෞද්ගලික හා සමාගම් සතු ඉඩම්වල (තේ, රබර්, පොල් හා වෙනත්) කුඩා, මධ්‍ය හා මහා පරිමාණ නව වගා පිහිටුවීමට සැලසුම් කර ඇත.

3.3.2 රෝපණ ද්‍රව්‍ය සුලභ කිරීම

මේ යටතේ රජයේ ගොවිපල තුළ නිෂ්පාදනය හා පෞද්ගලික නවත් වැඩිදියුණු කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඒ යටතේ පවත්නා නවත් වැඩිදියුණු කිරීම් (ගුණාත්මක මව් ශාක ලබා දීම, පුහුණු කිරීම) නව නවත් ඇතිකිරීම් (ගොවි සංවිධාන/ සමූපකාර සමිති/ විද්‍යා මධ්‍යස්ථාන/ සමෘද්ධි සංගම් හරහා) හා බිජු සහතික කිරීම සේවාව පුළුල් කිරීමට අපේක්ෂිතය.

3.3.3 ස්ථාපිත වගා පුනරුත්ථාපනය

මේ යටතේ අඹ, රඹුටන් වැනි ස්ථාපිත වගා පුනරුත්ථාපනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ .

3.3.4 පූර්ව හා පසු අස්වනු තාක්ෂණයන් දියුණු කිරීම හා ප්‍රවලිත කිරීම.

මේ යටතේ පවත්නා තාක්ෂණයන් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් (අස්වනු නෙලීමේ සිට වෙළඳපල දක්වා) ක්‍රියාත්මක කිරීම හා එකතු කිරීමේ විධිමත් මධ්‍යස්ථාන ඇති කිරීමටත්, විධිමත් ඇසුරුම් ක්‍රම හා ගබඩා ක්‍රම හඳුන්වා දීමටත් අපේක්ෂිතය.

3.3.5 නිෂ්පාදන වැඩි නව නිෂ්පාදන බිහිකිරීම හා නිකුත් තාක්ෂණ හඳුන්වා දීම.

නැවුම් ලෙස හෝ නිම් අගය වැඩි නව නිෂ්පාදන ලෙස පලතුරු වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා උචිත තාක්ෂණ ක්‍රම හඳුන්වා දීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. ඒ යටතේ ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සහ මාධ්‍ය වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිතයි. මේ යටතේ පෝෂණීය ගුණය, ඖෂධීය වටිනාකම, නව තාක්ෂණික ක්‍රම හා උපාංග භාවිතයෙන් ප්‍රමිතියෙන් යුතු නිෂ්පාදන ඇති කිරීමට ඇති විභවය යන කරුණු පාදක කර ගනු ලැබේ. නව ද කුඩා පරිමාණ පලතුරු කර්මාන්ත ඇති කිරීමට සහනාධාර හා තාක්ෂණ දැනුම ලබා දීම යෝජනා කෙරේ. මෙයට සමගාමීව දැනුවත් කිරීමේ/ පුහුණු වැඩසටහන් - ග්‍රාමීය මට්ටම් පලතුරු නිෂ්පාදකයින් සඳහා ප්‍රදර්ශන හා වැඩමුළු පැවැත්වීම - ජාතික මට්ටමින් බැංකු ණය ලබා ගැනීමට යොමු කිරීම් (විද්‍යා ආයතනය වැනි) නිෂ්පාදන ඇගයීම හා දිරිදීමේ වැඩසටහන් තාක්ෂණික මෙවලම් බෙදා දීම් ක්‍රියාත්මක කෙරේ.

3.3.6 දත්ත බැංකුවක් සංවිධානාත්මකව පවත්වාගෙන යාම

වගා ප්‍රදේශ, බිම් ප්‍රමාණය, නිෂ්පාදනය හා වකවානුව, පවත්නා වාණිජ වගා, විදේශ ගැණුම්කරුවන්, කර්මාන්තකරුවන් වැනි තොරතුරු ඇතුළත් දත්ත බැංකුවක් සංවිධානාත්මකව

පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කරන්නකි. මේ තුළින් ඉදිරි සැලසුම් සංවිධානය හා වෙළඳපල සංවිධානය පහසු වේ.

3.4 තෝරා ගත් බෝග ප්‍රවර්ධනය සඳහා අපේක්ෂිත උපාය මාර්ග

3.4.1. අන්නාසි (වර්තමාන වපසරිය හෙක් 4825)

- ❖ නව වගා පිහිටුවීම -(නව වගාව සහ පොල් යටතේ අන්තර් වගාව අළුත් ප්‍රදේශවල ව්‍යාප්ත කිරීම) නව වගාව හෙක්. 40 කින් වැඩි කිරීම. නව ප්‍රදේශ ලෙස අම්පාර හා මහවැලි කලාප වලට හඳුන්වා දීම.
- ❖ පැල නිෂ්පාදනය - අලුතින් පැල ලක්ෂ 04 , පුද්ගලික අංශය උනන්දු කිරීම ලක්ෂ 4
- ❖ මව් ශාක වගා නඩත්තුව - හෙක්. 5 ක් නඩත්තු කිරීම

3.4.2. අඹ (වර්තමාන වපසරිය හෙක්. 26289)

- ❖ දැනට ඇති වගාවන්හි පූර්ව හා පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම
- වාණිජ වගා කප්පාදු කිරීම/ පැරණි වගා පුනරුත්ථාපනය /- පුහුණු කිරීම
- ❖ දිලිර හා කෘමි රෝග පාලනය - පලතුරු මැස්සන් පාලනය
- ❖ අවාරයේ ඵල හටගැනීම උත්තේජනය කිරීම (වාණිජ වගා)
- ❖ පසු අස්වනු තාක්ෂණ ක්‍රම හඳුන්වා දීම
- ❖ රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය - පැල ලක්ෂ 01 ක් පමණ නිපදවීම
පුද්ගලික අංශය උනන්දු කිරීම පැල ලක්ෂ 01

3.4.3. අලිපේර (වර්තමාන වපසරිය හෙක්. 600)

- ❖ ගුණාත්මක රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය - බද්ද පැල 50,000(ගැස්, පර්ටෙ, සිමෙන්සිස් සහ පොලොක්)
- ❖ නව වගා පිහිටුවීම්- (නේ වතු ආශ්‍රිතව මධ්‍ය හා මහා පරිමාණ) - නව වගාව හෙක්. 174
- ❖ ගෙවතු වල ඇති පැරණි ගස් මුදුන් බද්ධ කිරීම - ගස් 5,000
- ❖ පුහුණු වැඩසටහන් - ගොවීන් 3,000
- ❖ පසු අස්වනු තාක්ෂණය දියුණු කිරීම
- ❖ අගය වැඩි කළ නිෂ්පාදන බිහි කිරීම
- ❖ දත්ත බැරංකු සංවර්ධනය - වෙබ් පිටුවක් ස්ථාපිත කිරීම
පුද්ගලික අංශය උනන්දු කිරීම පැල 50,000

3.4.4. කෙසෙල් (වර්තමාන වපසරිය හෙක් 50,000)

- ❖ ඵලදායීතාවය හෙක් මෙ 00 8 සිට හෙක් මෙ.00 25 දක්වා ඉහළ නැංවීම
- ❖ නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මක ඉහළ නැංවීම
- ❖ නිෂ්පාදන විශදුම අඩු කිරීම
- ❖ නිරෝගි පැල නිෂ්පාදනය පැල ලක්ෂ 03
පුද්ගලික අංශය උනන්දු කිරීම ලක්ෂ 03

3.4.5. කොස් (ගස් මිලියන 49 පමණ ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත)

- ❖ කොස් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සකසා වෙළඳපලට සැපයීමේ ක්‍රමවේදයක් ඇතිකිරීම
- ❖ නිෂ්පාදනය ක්‍රමානුකූල කිරීම (ඉහළ ගුණාත්මකයෙන් යුතු ප්‍රභේද ගොවිපල් වල ස්ථාපනය නිර්දේශිත වර්ග වල බද්ධ පැල නිෂ්පාදනය(පැල 50,000), අස්වනු හෙලීමේ තාක්ෂණය දියුණු කිරීම, පසු අස්වනු හානි අවම කර ගැනීම)
- ❖ දැනුවත් කිරීමේ/ පුහුණු වැඩසටහන්
- ❖ පුද්ගලික අංශය උනන්දු කිරීම පැල 50,000

3.4.6. දෙළුම් (ගෙවතු වගා මට්ටමින් පවති)

- ❖ රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය - වසර 3 තුළදී නව පැල 55,000 ක් නිපදවීම
- ❖ නව වගා ඇතිකිරීම - හෙක්. 55 ක නව වගාව පිහිටුවීම
- ❖ පුහුණු වැඩසටහන් ගොවීන් 350 ක් සඳහා ක්‍රමවත් පුහුණුවක් ලබාදීම

3.4.7 පැපොල් (වර්තමාන වපසරිය හෙක්. 5,000 ක් පමණ වේ)

- ❖ බීජ නිෂ්පාදනය පුළුල් කිරීම (රත්න ප්‍රභේදය)
- ❖ නව වගා පිහිටුවීම

- ❖ වාණිජ වගා - දියුණු ජල සම්පාදනය සමග වාණිජ වගාව හෙක්. 35.5 පිහිටුවීම (දිස්ත්‍රික්ක 7)
- ❖ සහන සැපයීම- පසු අස්වනු තාක්ෂණ උපකරණ,බීජ, බිංදු ජල පද්ධති 50% සහනදායී ක්‍රමයට හෙක්. 35.5 සඳහා සැපයීම
- ❖ දැනුවත් කිරීමේ හා පුහුණු වැඩසටහන් - සෑම ගෙවත්තකම පැපොල් ගසක් සිටුවීම
- ❖ බීජ නිෂ්පාදනය - රත්න ප්‍රහේදයේ බීජ

3.4.8. මිදි (වර්තමාන වපසරිය හෙක්. 100)

- ❖ ආනයනය 50% කින් අඩු කිරීම (දිගු කාලීන) විශේෂයෙන් වියළි මිදි ආනයනය අඩු කිරීම
- ❖ වගා වපසරිය වැඩිකිරීම - අලුතින් මිදි වැල් 7500 ක් ස්ථාපිත කිරීම
- ❖ පැල සුලභතාවය දියුණු කිරීම - අලුතින් පැල 15,000 ක් බෙදා හැරීම
- ❖ වෘත්තීය මට්ටමේ වැල් පුහුණු හා කප්පාදුකරුවන් බිහිකිරීම (ගොවීන් 10)
- ❖ පුහුණු වැඩසටහන්- වගා පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම- කෞතු නිලධාරීන්
 - තවත් පාලනය
 - කප්පාදු හා පුහුණු කිරීම
 - පිටිපුස් රෝගය පාලනය
- ❖ ප්‍රචාරණ වැඩසටහන්

3.4.9 මැංගුස් (වර්තමාන වපසරිය හෙක්. 620 පමණ)

- ❖ වගා බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම
- ❖ රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය වසර 3 තුළදී පැල 34,000 නිපදවීම
- ❖ ඵලදායීතාවය වැඩිකිරීම
 - ස්ථාපිත වගා නිසි හඬින්තුව සඳහා යොමු කිරීම
 - කාබනික / රසායනික පොහොර භාවිතය, කප්පාදුව, පස සංරක්ෂණය
 - පූර්ව හා පසු අස්වනු හානි අවම කිරීම
 - අස්වනු හෙලීමේ උපකරණ ඇසුරුම් හා ශ්‍රේණිගත කිරීම හඳුන්වාදීම
- ❖ පුහුණු හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

3.4.10 රඳුංචන් (වර්තමාන වපසරිය හෙක්. 3598)

- ❖ නව වගා පිහිටුවීම - වසර 3 තුළදී හෙක්. 120 කින් වැඩි කිරීම
- ❖ පැරණි ශාක පුනරුත්ථාපනය වසර 3 තුළදී ගස් 1200 ක් පුනරුත්ථාපනය කිරීම
- ❖ ශාක පුහුණු කිරීම හා කප්පාදුව - උපකරණ කට්ටල 75 මධ්‍යස්ථාන වෙත ලබාදීම
- ❖ පිටිපුස් රෝග මර්දනය-දියර ඉසින යන්ත්‍ර ලබාදීම - යන්ත්‍ර 75 මධ්‍යස්ථාන 75 වෙත ලබාදීම
- ❖ බෝග වගා හා පසු අස්වනු තාක්ෂණ ක්‍රම හඳුන්වා දීම - වසර 3 නව පැල 12,000 නිපදවීම

3.4.11 පැහිටි බෝග (වර්තමාන වපසරිය හෙක්. 4,342 කි)

- ❖ නිෂ්පාදනය වැඩි කර ආනයනය සීමා කිරීම
- ❖ ඵලදායීතාවය වැඩි කිරීම
- ❖ පැරණි වගාව පුනරුත්ථාපනය - ඉඩම් හෙක්. 2,000 භාරං හෙක්. 25
- ❖ දියුණු බෝග පාලන තාක්ෂණ හඳුන්වාදීම
- ❖ නව වගා පිහිටුවීම (මොනරාගල, බදුල්ල , රත්නපුර, මහනුවර, කළුතර, ගාල්ල ,) ඉඩම් හෙක්. 2,000 භාරං හෙක්. 1,000
- ❖ අචාරයේ ඵල හටගැන්වීම

3.5. වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන

මෙම පලතුරු බෝග ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩ සටහන සඳහා රජයේ මිලියන 15 මුදලක් 2008 වසර තුළදී වැය කිරීමට බලා පොරොත්තුවේ

4. එළවළු බෝග නිෂ්පාදනය

එළවළු බෝග වගාව පොදු ජනතාවගේ පෝෂණ සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කිරීමට මෙන්ම ගොවීන්ගේ ආදායම ඉහල නැංවීම සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට ඇති පුළුල් දායකත්වය යන කරුණු මත ජාතික වශයෙන් අතිශයින් වැදගත්ය. දේශීය එළවළු නිෂ්පාදනයට අහිත කර ලෙස බලපාන ගැටළු රාශියක් හඳුනාගෙන ඇත. ඒවා අතර, මූලික යෙදවුම් හිසි කලට නොලැබීම, රෝග හා පලිබෝධ හානි, ඉහළ නිෂ්පාදන වියදම, අඩු ඵලදායිතාවය, අතිරික්ත නිෂ්පාදනය සහ මිල උච්චාවචනය, ගුණාත්මයෙන් අඩු නිෂ්පාදන, අනිසි ලෙස කෘෂි රසායනික භාවිතය, අධික පසු අස්වනු හානිය වැනි කරුණු ප්‍රධාන තැනක් ගනී.

යෝජිත බෝග වගා වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඉහත ගැටළු විසඳීමට ප්‍රයත්න දැරීම මගින් මෙරට එළවළු නිෂ්පාදනයේ ඵලදායිතාවය ඉහල නැංවීම අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව ගොවීන්ගේ ආදායම ඉහල නැංවීමත්, පාරිභෝගිකයකයා වෙත සාධාරණ මිලකට නැවුම් එළවළු ලබාදීමත් මෙම වැඩසටහනේ මූලික අරමුණු වේ.

වගුව 19- ප්‍රධාන එළවළු වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය

	2005			2006		
	බිම් ප්‍රමාණය හෙක්	නිෂ්පාදනය මෙ ටො	සාමාන්‍ය අස්වැන්න (මෙ ටො/ හෙක් 1 ට)	බිම් ප්‍රමාණය හෙක්	නිෂ්පාදනය මෙ ටො	සාමාන්‍ය අස්වැන්න (මෙ ටො/ හෙක් 1 ට)
බොංචි	7,715	40,790	5.29	7,809	40,553	5.19
තක්කාලි	6,413	56,894	8.87	6,633	61,043	9.2
චම්බු	9,784	83,640	8.55	10,169	88,375	8.69
බන්ඩක්කා	6,744	4,172	6.2	6,646	40,634	6.11

මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

වගුව 20- ප්‍රධාන එළවළු අපනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම

	2005		2006	
	ප්‍රමාණය (මෙ. ටො.)	වටිනාකම (රු .000)	ප්‍රමාණය (මෙ. ටො.)	වටිනාකම (රු .000)
බොංචි	0.01	435	0.54	35
තක්කාලි	1.63	142	2.33	210
චම්බු	1.49	231	0.16	98

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා ජේගුව

වගුව 21- ප්‍රධාන එළවළු ආනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම

	2005		2006	
	ප්‍රමාණය (මෙ ටො.)	වටිනාකම (රු .000)	ප්‍රමාණය (මෙ. ටො.)	වටිනාකම (රු .000)
බොංචි	8.1	2500	7.1	2916
තක්කාලි	1.3	1591	1.3	1150

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා ජේගුව

4.1.1. බොංචි (වර්තමාන වපසරිය හෙක්. 7809 ක්)

- ❖ ස්වයං බීජ නිෂ්පාදන දිරිගැන්වීම - අක්කර 1/4 බැගින් ගොවීන් 100 ක් සංවිධානය කෙරේ
- ❖ රජයේ හා බීජ නිෂ්පාදන ගොවීන්ගේ නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීම
- ❖ මූලික බීජ නිෂ්පාදනය ගොවීන් ලවා කරවීම - වසර 3 ක්.ග්‍රෑ 9,700
- ❖ ගොවීන් 400 - 500 ක් ක්‍රමවත්ව පුහුණු කිරීම

4.1.2.තක්කාලි

- ❖ සෝස් හා සැකසූ ආහාර ආනයනය අඩු කිරීම
 - සුදුසු වර්ග ප්‍රචලිත කිරීම හා තාක්ෂණය ලබාදීම
 - සැකසූ ආහාර අලෙවිය ප්‍රවර්ධනය

- ❖ ගුණාත්මක දෙමුහුම් බීජ නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම
- 4.1.3.කොළ එළවළු (වර්තමාන වසරේ හෙක්. 3,435 පමණ වේ)**
 - ❖ බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය - මධ්‍යම පරිමාණ නිෂ්පාදකයන් 15 බිහි කිරීම
 - ❖ හිතකර පළිබෝධ නාශක ක්‍රම හඳුන්වාදීම
 - ❖ නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීම - හෙක්ටයාරයකට මෙ.ටො. 6 - 50 ප්‍රමාණය සියයට 10 සිට 50 දක්වා වැඩි කිරීම
 - ❖ සැකසූ ආහාර නිෂ්පාදනය ප්‍රවර්ධන කිරීම
 - කොළකැඳ
 - - විජලනය කල කොළ එළවළු
 - - නැවුම්ව කැපූ කොළ එළවළු

- 4.1.4. වම්බදු**
 - ❖ අලුත් ලේන් ඉටි ප්‍රභේදයක් හඳුන්වාදීම
 - ❖ වම්බදු වගාව පිළිබඳ අත් පත්‍රිකා මුද්‍රණය
 - ❖ රජයේ සහ මහවැලි ගොවිපල වල වෙළඳපොළේ නිෂ්පාදනය අඩු කාලයට අස්වැන්න ලැබෙන සේ වගා කිරීම
 - ❖ ගුණාත්මක දෙමුහුම් බීජ නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම

- 4.1.5.දඹුල, මෑ, එළවලු කවිපි**
 - ❖ කෝටු අවශ්‍යතාවය විසඳීම
 - ග්ලිරිසිඩියා හා ඇපල වැනි ශාක වගා ප්‍රදේශ වලට හඳුන්වාදීම
 - ❖ අත් පත්‍රිකා මුද්‍රණය
 - ❖ ගුණාත්මක බීජ නිෂ්පාදනය

- 4.1.6.බණ්ඩක්කා**
 - ❖ ගුණාත්මක ස්වයං බීජ නිෂ්පාදනයට ගොවින් නැඹුරු කිරීම
 - ❖ අත් පත්‍රිකා මුද්‍රණය
 - ❖ අස්වැන්න වර්ග කිරීම
 - ❖ ප්‍රවාහනය විධිමත් කිරීම

4.2. වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන
 මෙම එළවළු බෝග ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩ සටහන සඳහා රජයේ මිලියන 17.5 මුදලක් 2008 වසර තුළදී වැය කිරීමට බලා පොරොත්තුවේ.

5. අලු බෝග නිෂ්පාදනය:

5.1. අර්තාපල්

අර්තාපල් ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කරනු ලබන ආර්ථික බෝග අතුරින් ප්‍රමුඛ තැනක් ගනු ලැබේ. මෙය ප්‍රධාන වශයෙන් නුවරඑළිය හා බදුල්ල දිස්ත්‍රික්ක තුළ යල හා මහ කන්න තුළදී වගා කිරීම සිදුකරයි. වසර 2007 දී අර්තාපල් වගා භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 5238 බවට වාර්තා වූ අතර එමගින් වූ මුළු නිෂ්පාදනය මෙ. ටො 75,263ක් බවට වාර්තා වී ඇත. නව ද මෙම කාලය තුළ අර්තාපල් ආනයනය මෙ. ටො 113,000ක් ලෙසට වාණී වී ඇත. ඉහත දත්ත අනුව එම වසර තුළ දී අර්තාපල් පරිභෝජනය කි ෧෭ 9 ක් පමණ වේ. එසේම එම වර්ෂය තුළදී දේශීයව නිපදවන ලද ඒකපුද්ගල අර්තාපල් පරිභෝජනය සඳහා පුද්ගලයෙකුට ලැබුණේ කි.෧෭ 3.7 කි. ඒ අනුව පැහැදිලි වන කරුණ වනුයේ මෙරට තුළ අර්තාපල් නිෂ්පාදනය 100% කින් ඉහල නැංවීම අවශ්‍ය වන බවයි.

වගුව 22- අර්තාපල් වගාවේ වපසරිය හා ඵලදායිතාවය වැඩි කිරීම

ක්‍රියා පිලිවෙත	2008	2009	2010
දැනට ඇති වපසරිය (හෙක්)	5294	5294	5294
වපසරිය වැඩි කිරීම (හෙක් 3000)			
1 සාම්ප්‍රදායික ප්‍රදේශ - නුවර ඵලිය බදුල්ල	500	1000	2500
2 සාම්ප්‍රදායික නොවන - මහනුවර මාතලේ කල්පිටිය නැගෙනහිර ප්‍රදේශ	125	250	500
මුළු වගා වපසරිය	5919	6544	8294
ඵලදායිතාවය හෙක් මෙ ටො	14.5	15	18
අපේක්ෂිත මුළු දේශීය නිෂ්පාදනය (මෙ ටො)	85825.5	98160	149292

වගුව 23- අර්තාපල් ආනයන බීජ ප්‍රමාණය අඩු කිරීම

ක්‍රියා පිලිවෙත	2008	2009	2010
සහතික කල බීජ නිෂ්පාදනය (වාර්ෂික වර්ධනය මෙ ටො)	375	750	1500
ආනයනික බීජ අඩු කිරීම (මෙ ටො)	250	500	1000

වගුව 24- අලු බෝග වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය

බෝගය	2005			2006		
	බිම් ප්‍රමාණය හෙක්	නිෂ්පාදනය මෙ ටො	සාමාන්‍ය අස්වැන්න (මෙ ටො/ හෙක් 1 ට)	බිම් ප්‍රමාණය හෙක්	නිෂ්පාදනය මෙ ටො	සාමාන්‍ය අස්වැන්න (මෙ ටො/ හෙක් 1 ට)
උර්තාපල්	5601	79445	14.18	5294	78484	14.83

මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

වගුව 25- අර්තාපල් අපනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම

2005		2006	
ප්‍රමාණය මෙ. ටො.	වටිනාකම රු .000	ප්‍රමාණය මෙ. ටො.	වටිනාකම රු .000
15.75	1049	12.99	1189

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව

වගුව 26- අර්තාපල් ආනයන ප්‍රමාණ හා වටිනාකම

2005		2006	
ප්‍රමාණය මෙ. ටො.	වටිනාකම රු. මි.	ප්‍රමාණය මෙ. ටො.	වටිනාකම රු. මි.
46464	1117366	48799	1266244

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව

5.1.1.නිෂ්පාදනය ඉහල නැංවීමේ ක්‍රමවේදය

බීජ නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම

රජයේ ගොවිපල වල මූලික බීජ නිෂ්පාදනය පුද්ගලික අංශයේ ගොවිපල වලට මූලික බීජ ලබා දීම ගොවි කෙණ්ඩු වල ගුණාත්මක ස්වයං බීජ නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීම බීජ ගබඩා සැකසීම

ඵලදායිතාවය වැඩිකිරීම

- 2010 දී සාමාන්‍ය අස්වැන්න 18 ටොන් / හෙක් දක්වා වැඩි කිරීම

තාක්ෂණය දියුණු කිරීම

- රෝග හා පළිබෝධ වලට ඔරොත්තු දෙන ප්‍රභේද අභිජනනය

5.1.2 අර්භාපල් ජාතික අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම

වසර 2007 දත්තයන් අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ඒක පුද්ගල අර්භාපල් පරිභෝජනය ක්‍රි ග්‍රෑ 9 ලෙස සැලකිය හැකි නමුත්, යෝජිත දේශීය ආහාර නිෂ්පාදනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන තුළ අනෙකුත් දේශීය අලු බෝග (බතල, මඤ්ඤොක්කා, වැල් අල හා කිරිඅල) නිෂ්පාදනයද ප්‍රවර්ධනයට යෝජිත බැවින්, වසර 2010 පමණ වන විට ඒක පුද්ගල අර්භාපල් පරිභෝජනය ක්‍රි ග්‍රෑ 7 දක්වා අඩු කිරීමට හැකිවේ යැයි සිතිය හැක. මේ අනුව වසර 2010දී වාර්ෂික මුළු අර්භාපල් අවශ්‍යතාවය මෙ ටෙන් 145,000 ක් පමණ වේ යැයි ඇස්තමේන්තු කළ හැකිය. මෙම ප්‍රමාණය වසර 2010දී දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදනය කිරීමට මෙම වැඩ සටහන යටතේ හැකි වේ යැයි බලාපොරොත්තු විය හැකිය.

5. 2. අනෙකුත් අලු බෝග

වර්තමානයේ පවත්නා සහල් සහ අනෙකුත් ධාන්‍යවල අධික මිල හේතුවෙන්, එම ධාන්‍ය සඳහා යොදා ගත හැකි ආදේශකයන් ලෙස බතල, මඤ්ඤොක්කා, වැල් අල හා කිරිඅල මැනවින් ගැලපේ. එසේම විශේෂයෙන් කිරි අල සහ බතල මෙරට ආහාර පරිභෝජන රටාව අනුව අර්භාපල් වෙනුවට ඉතා යෝග්‍ය ආදේශකයක් ලෙස මැනවින් යොදා ගත හැකිය. නවදු එවැනි අල පරිභෝජනය කරන අයකුට සහල් අනුභවයේදී හා සමාන පිෂ්ඨධාතු උග්‍රතාවකින් තොරව ලබා ගත හැක අල බෝග වගා කිරීමේදී ඇති වාසිය වනුයේ එවා ගොඩ ඉඩම්වල මෙන්ම පොල් වගාව යටතේ අතුරු බෝගයන් ලෙස වගා කිරීමට හැකිවීමයි නවදු, මනා බෝග පාලනයක් යටතේ නිර්දේශිත ප්‍රභේද නියමිත පෙහොර ප්‍රමාණයන් යොදා වගා කල හොත් වගාකරුවන්ට හොඳ අදායමක් උපයාගත හැකිවේ. උදාහරණ ලෙස දැනට මඤ්ඤොක්කා කි. ග්‍රෑ. එකක් රුපියල් 30 කට අලෙවිකල හැකිය මඤ්ඤොක්කාවල සාමාන්‍ය අස්වැන්න මෙ. ටෙ. 12ක් ලෙස සැලකුවිට අද පවත්නා මිල අනුව හෙක්ටයාරයට දල ආදායම රු 3,60,000 ක් වේ. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල මෙන්ම අර්ධ නාගරීකරණය වූ ප්‍රදේශවලද මෙවැනි අල බෝග වගාව, “අපි වචමු රට නගමු” වැඩසටහන යටතේ ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන අතර මෙමගින් එම ප්‍රදේශවල ජනතාවගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කිරීම මූලික අරමුණ වේ.

වගුව 27- අනෙකුත් අලු බෝග වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය

බෝගය	2005			2006		
	බිම් ප්‍රමාණය හෙක්	නිෂ්පාදනය මෙ ටො	සාමාන්‍ය අස්වැන්න (මෙ ටො/ හෙක් 1 ට)	බිම් ප්‍රමාණය හෙක්	නිෂ්පාදනය මෙ ටො	සාමාන්‍ය අස්වැන්න (මෙ ටො/ හෙක් 1 ට)
මඤ්ඤොක්කා	23457	223212	9.52	23563	226074	9.59
බතල	6611	41175	6.23	6647	41620	6.26

මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

5.2.1.නිෂ්පාදනය ඉහල නැංගවීම ක්‍රමවේදය

- ❖ රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය (බතල, මඤ්ඤොක්කා, කිරිඅල)
- ❖ ඵලදායීතාව වැඩිකිරීම
- ❖ සැකසූ ආහාර නිෂ්පාදනය

5.3. වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන

මෙම අර්භාපල් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩ සටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 10 මුදලක් ද, වෙනත් අලු බෝග ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩ සටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 2.5 මුදලක්ද, 2008 වසර තුළදී වැය කිරීමට බලා පොරොත්තුවේ.

6 .ගෙවතු සංවර්ධනය

දෛනික පරිභෝජනය සඳහා සාමාන්‍ය පවුලකට අවශ්‍ය ඵලවළු හා පලතුරු මිල දී ගැනීම සඳහා පවුලේ ආදායමින් සැලකිය යුතු මුදලක් වැය කිරීමට සිදු වන බව දන්නා කරුණකි (Food balance Sheet). මෙම කරුණ ගෙවතු ප්‍රවර්ධනය සඳහා ඇති මූලික අවශ්‍යතාවය මැනවින් අවධාරණය කරයි. දිවයිනේ ඇති වගා කල හැකි සියළුම ගෙවතු වල ඉතා පහසුවෙන් වගා කල හැකි ඵලවළු හා පලතුරු හැකිතාක් දුරට වගා කිරීමටත්, ගෙවතු වගාව සඳහා කාඩ්නික පොහොර නිෂ්පාදනය සහ යෙදා ගැනීම දිරිමත් කිරීමටත්, කෘෂි රසායන වලින් තොරව ගෙවතු වගාව කිරීමටත් එමගින් සැම පවුලකම පිවන විශදුම අඩු කිරීමටත්, මෙම වැඩ සටහන තුලින් අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

6.1.යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්

ගෙවතු සංවර්ධනය යටතේ ගෙවතු වගා බීජ රෝපණ දවස සහ ස්වයං බීජ නිෂ්පාදනය දිරිගැන්වීම මාධ්‍යය ඔස්සේ දැනුවත් කිරීම් (සංයුක්ත තැටියක් හා අත් පත්‍රිකා මුද්‍රණය). ගෙවතු සංවර්ධන සංසද පිහිටුවීම හා ගෙවතු පරිසරයට අනුවර්තනය වූ අළුත් බෝග සංරක්ෂණය හා ව්‍යාප්තිය අපේක්ෂා කරයි.

6.2. වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන

මෙම ගෙවතු වගා ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩ සටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 2.5 මුදලක් 2008 වසර තුලදී වැය කිරීමට බලා පොරොත්තුවේ.

7. ගුණාත්මක බීජ හා රෝපන දවස

සාර්ථක වගාවකට හොදම අභිනාලම හොද ගුණාත්මයෙන් යුතු බීජ හා රෝපන දවස බව සියළු දෙනාම දන්නා කරුණකි. මෙම සිද්ධාන්තය පෙර දැරීව, අනෙකුත් කෙණතු බෝග පලතුරු හා ඵලවළු බෝගවල බීජ හා රෝපන දවස නිෂ්පාදනය කර ජනතාව වෙත ලබාදීමට බලාපොරොත්තු වේ. මේ සඳහා කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ බීජ හා රෝපන දවස අංශයේ බීජ සහතික කිරීමේ අංශයේ එකතුව කඩිනම් වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. ගොවිතම බීජ හා රෝපන දවස සැපයීමේදී පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වයද අපේක්ෂා කෙරේ.

රජයේ ගොවිපල වල ගුණාත්මක බීජ නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා පනතේ සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ඉලක්ක කර ඇත.

- ❖ ගොවිපල 03 ක වාරි පුනරුත්ථාපනය
- ❖ ගොවිපල 02 කෘෂි ලිං හා ජල සම්පාදන පද්ධති ඉදි කිරීම
- ❖ ගොවිපල 07 ක ගබඩා පුනරුත්ථාපනය
- ❖ ගොවිපල 01 ක බීජ විශලන කමතක් ඉදි කිරීම
- ❖ සීතා එළිය ගොවිපලේ හෙක්. 25 පාංශු සංරක්ෂණය කිරීම
- ❖ ශීත ගබඩා ඉදිකිරීම

7.1. වසර 2008 සඳහා ප්‍රතිපාදන

මෙම ගුණාත්මක බීජ හා රෝපන දවස නිෂ්පාදනය කිරීමේ වැඩ සටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 45ක මුදලක් වැය කිරීමට බලාපොරොත්තුවේ.

කුසගින්න දැනටමත් ලෝකයේ දිලිඳු රටවල ජනතාව අතර විශාල ආන්දෝලනයක් ඇති කර ඇත. මෙය අතිශයින්ම අර්බුදකාරී තත්වයකි. එම අර්බුදයේ බලපෑම සෙසු සියළු රටවල ජනයා කෙරෙහි සෘජුවම හෝ වක්‍රව බලපානු ඇත. විශේෂයෙන්ම බහුල වශයෙන් ආහාර ආනයනය කරන ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවලට මෙම තත්වය ඉතා අහිතකර ලෙස බලපාන බව මනාව අවබෝධ කර ගනිමු. මෙම අර්බුදයෙන් සියළු ශ්‍රී ලංකිකයන් ආරක්ෂා කර ගැනීම මෙරට සියළු ජනයාගේ පරම යුතුකමයි. එබැවින් අප සැම එකමුතුව, එකාමතුව සියළු බාධක ජය ගනිමින් අපට අවශ්‍ය සියළු ආහාර දවස මෙරට තුලම නිපදවා ගැනීමේ මගඟු කර්තව්‍යයට නොමසුරුව දායක වෙමු.

“අපි වචමු රට නගමු” අපි වෙනුවෙන් අපේම වැඩසටහනයි!

8. ගම්මිරිස් බෝගය සංවර්ධන වැඩසටහන

8.1. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට ගම්මිරිස් හෙක්ටයාර් 30,000 පමණ ඇති අතර, වගා කරුවන් ලක්ෂ 02 ක් පමණ වන අතර මෙය පවුල් 50,000 කගේ පමණ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වේ. ලෝක ගම්මිරිස් ඉල්ලුම වසරකට ගම්මිරිස් මෙ. ටො 275000 ක් පමණ වන අතර 2007 වසරේදී මෙ. ටො 9026 ක් ශ්‍රී ලංකාව අපනයනය කර රු.මිලියන 3550 ක් පමණ ආදායමක් උපයා ගනී. මෙම අපනයන පරිමාව ලෝක වෙළඳාමෙන් 2% පමණ වේ. ග්‍රාමීය ජනතාවට රැකියා අවස්ථා ඇති කිරීමටත් ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන අපනයනය තුළින් වැඩි විදේශ විනිමය උපයා ගැනීමට තව දුරටත් ඉඩ ප්‍රස්ථා තිබේ. එබැවින් ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම බෝග වගාවන් පුළුල් කර නිෂ්පාදන පරිමාව වැඩිකර අගය එකතු කල නිෂ්පාදන ලෙස අපනයන කර විදේශ විනිමය උපයා ගැනීමට කටයුතු කිරීම අවශ්‍යවේ. මේ සඳහා අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව අවශ්‍ය වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන අතර, ඉදිරි වසර 03 තුළදී 15% කින් අපනයන පරිමාව වැඩිකිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

8.2. වර්තමාන තත්ත්වය

වගුව 28 - ගම්මිරිස් බෝගය සාමාන්‍ය දත්ත

පවතින වගා වපසරිය	හෙක්ටයාර් 30738
මුළු නිෂ්පාදනය	මෙ.ටො. 14166
වාර්ෂික දේශීය අවශ්‍යතාවය	මෙ.ටො. 5140
වාර්ෂික අපනයන ආදායම	රු.මිලි. 358

8.3. අරමුණු

1. නව වගාවන් ස්ථාපනය
2. පවතින වගාවේ ඵලදායිතාවය වැඩිකිරීම
3. කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය හා භාවිතය දිරිගැන්වීම
4. අපනයන පරිමාව හා ආදායම 15 % කින් වැඩිකිරීම
5. උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් ගම්මිරිස් පැල නිෂ්පාදනය හා ගොවීන් වෙත නිකුත් කිරීම

8.4. සංවර්ධන වැඩසටහන

නව වගා ස්ථාපනය, පැල නිෂ්පාදනය, ඵලදායිතාවය වර්ධනය, සැකසුම් ඒකක ස්ථාපනය, කාබනික බෝග වගාව සඳහා අයෝජන ආධාර වැඩසටහන් දෙපාර්තමේන්තුවේ සාමන්‍ය වැඩසටහන් යටතේ ක්‍රියාත්මකවේ. විස්තර පහත වගුවේ දැක්වේ

වගුව 29 ගම්මිරිස් බෝගය සඳහා සංවර්ධන වැඩසටහන

කාර්යය	2008	2009	2010
නව වගා වපසරිය හෙක්.	400	400	450
පවත්නා වගාවේ ඵලදායිතාව ඉහල නැංවීම හෙක්	1000	2000	2000
කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය (ඒකක)	1500	2500	2500
සැකසුම් ඒකක (කේන්ද්‍රීය කණ්ඩායම් සහ පුද්ගලික) සංඛ්‍යාව	264	314	314

එබැවින් උසස් ගුණාත්මයේ පැල නිෂ්පාදනය හා ඒ සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, රජයේ ගොවිපල ඉඩම් 15 ක දේශීය ආහාර නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා අපි වචමු - රට නගමු වැඩසටහන යටතේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. මේ සඳහා ප්‍රතිපාදන අපි වචමු - රට නගමු වැඩසටහන යටතේ සලසා ගැනීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ.

වගුව 30- අපි වචමු - රට නගමු වැඩසටහන යටතේ වූ සංවර්ධන වැඩසටහන

කාර්යය	2008	2009	2010
I. කුණ්ඩසාලේ මධ්‍යම පැල තවානක් ස්ථාපනය කිරීම හා උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් ගම්මිරිස් පැල නිෂ්පාදනයට පොහොර අමුද්‍රව්‍ය, කාර්මික මෙවලම් හා වෙනත් අවශ්‍ය දේ සපයා ගැනීමට.	ක්‍රියාත්මක වේ වසරකට පැල 30,000 ක් පමණ නිපද වේ.	ක්‍රියාත්මක වේ වසරකට පැල 30,000 ක් පමණ නිපද වේ.	ක්‍රියාත්මක වේ වසරකට පැල 30,000 ක් පමණ නිපද වේ.
II. කෘෂි ලීදක් ඉදිකර ජල සම්පාදන පද්ධතිය ස්ථාපනය	වැඩ ආරම්භ කරනු ලැබේ.	නිම කරනු ලැබේ.	-
III. දෙපාර්තමේන්තුවේ පර්යේෂණ ගොවිපල වල හා පැල තවාන් ගොවිපල වල දේශීය ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා යෙදවුම් හා කම්කරු ශ්‍රමය	ගොවි පල 15 ක් සංවර්ධනය කෙරේ.	ක්‍රියාත්මක වේ	ක්‍රියාත්මක වේ
IV. මෙවලම් හා කෘෂි උපකරණ, පුහුණු හා වෙනත් වියදම්	ක්‍රියාත්මක වේ ගොවීන්/ නිලධාරීන් 150 පුහුණු කෙරේ	ක්‍රියාත්මක වේ ගොවීන්/ නිලධාරීන් 150 පුහුණු කෙරේ	ක්‍රියාත්මක වේ ගොවීන්/ නිලධාරීන් 150 පුහුණු කෙරේ

8.5. වියදම් ඇස්තමේන්තුව (මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය) -වසර 2008 - 2010
වගුව 31- ගම්මිරිස් බෝගය සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය

කාර්යය	2008 රු. මිලි	2009 රු. මිලි	2010 රු. මිලි.
i. කුණ්ඩසාලේ මධ්‍යම පැල තවානක් ස්ථාපනය කිරීම හා උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් ගම්මිරිස් පැල නිෂ්පාදනයට පොහොර අමුද්‍රව්‍ය, කෘෂිකාර්මික මෙවලම් හා වෙනත් අවශ්‍ය දේ සපයා ගැනීමට.	0.5	1.5	02
ii. කුණ්ඩසාලේ මධ්‍යම පැල තවානට කෘෂි ලීදක් ඉදිකර ජල සම්පාදන පද්ධතිය ස්ථාපනය	2.5	0.5	-
iii. දෙපාර්තමේන්තුවේ පර්යේෂණ ගොවිපල වල හා පැල තවාන් ගොවිපල වල දේශීය ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා යෙදවුම් හා කම්කරු ශ්‍රමය	03	04	04
iv. මෙවලම් හා කෘෂි උපකරණ, පුහුණු හා වෙනත් වියදම්	01	01	01
එකතුව	07	07	07

9. කහ බෝගය සංවර්ධන වැඩසටහන

9.1. හැඳින්වීම

දේශීය ආහාර නිෂ්පාදන කර්මාන්තයේදී හා වෙනත් අවශ්‍යතාවයන් සඳහා කහ වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම වැදගත්වේ. දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ තෙත් හා අතරමැදි කලාප වල කහ වගාව හෙක්ටයාර් 680 ක් පමණ ව්‍යාප්තව ඇත. එමගින් වාර්ෂිකව කහ මෙ.ටො. 4500 ක් පමණ නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ. දේශීය පරිභෝජනය සඳහා වසරකට කහ මෙ.ටො. 6800 ක් පමණ අවශ්‍යවේ. වසරකට කහ මෙ.ටො. 3750 ක් පමණ ආනයනය කරනු ලැබේ. මේ සඳහා රු. මිලියන 125 ක් පමණ වැයවේ. දේශීයව ගෙවතු හා වෙනත් ඉඩම් වල කහ වගා කර මෙරට අවශ්‍යතාවයන් සපුරා ගැනීම මෙම වැඩසටහනෙන් අපේක්ෂා කෙරේ.

9.2. වර්තමාන තත්ත්වය

වගුව 32 -කහ බෝගය සාමාන්‍ය දත්ත

පවතින වගා වපසරිය	හෙක්ටයාර් 680
මුළු නිෂ්පාදනය (අමු කහ)	මෙ.ටො. 4500
ආනයන පරිමාව (වියලි කහ)	මෙ.ටො. 3750
ආනයනය සඳහා වියදම	රු.මිලි. 125

9.3. අරමුණු

1. දේශීයව කහ වගාව ව්‍යාප්ත කර ශ්‍රී ලංකාවට අවශ්‍ය කහ මෙරට නිෂ්පාදනය කර විදේශ විනිමය ඉතිරිකර ගැනීම
2. කහ අපනයන කර විදේශ විනිමය ඉපයීම

9.4. සංවර්ධන වැඩසටහන (අපි වවු - රටනගමු - 2008-2010)

මෙරටට වාර්ෂිකව ආනයනය කරනු ලබන වියළි කහ මෙ.ටො. 3750 ක් පමණ වූ ප්‍රමාණයක් දේශීයව නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා දැනට පවතින වගාවට අමතරව කහ වගාව හෙක්. 3500 ක් පමණ අළුතින් වගා කල යුතු වේ. මේ සඳහා ගෙවනු සහ වෙනත් ඉඩම් වල අතුරු වගා ලෙස හෙක්. 2500 ක් ද වෙනත් ඉඩම් වල හෙක්. 1000 ක් පමණද වගා කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

වගුව 33 කහ වගා ඉලක්ක හා බීජ අල අවශ්‍යතාවය

කාර්යය	2008	2009	2010
නව වගා වපසරිය හෙක්.	300	500	1000
අපේක්ෂිත ගෙවතු හා ගොවීන් සංඛ්‍යාව	3000	5000	5000
අමු බීජ අල අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො.	300	500	1000

9.5. මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන අවශ්‍යතාවය - ඇස්තමේන්තුව

නව වගාකරුවන්ට බීජ අල කි.ගු. 01 සඳහා රු. 25 ක ආයෝජන ආධාර සැපයීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ යටතේ එක් වගා කරුවකුට බීජ අල කි.ගු. 250 ක උපරිමයක් දක්වා ආයෝජන ආධාර සැපයේ. මේ යටතේ යෝජිත වපසරියෙන් 30% කට බීජ අල සැපයීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අනුව ප්‍රතිපාදන අවශ්‍යතා ගණනය කර ඇත.

වගුව 34- කහ බෝගය සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය

කාර්යය	2008 රු. මිලි.	2009 රු. මිලි.	2010 රු. මිලි.
i. බීජ අල සඳහා ආයෝජන ආධාර	1.5	02	02
ii. පුහුණු වැඩසටහන් වෙනත් වියදම් සඳහා	0.5	01	01
එකතුව	02	03	03

10. ඉගුරු බෝගය සංවර්ධන වැඩසටහන

10.1. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉගුරු වගාව තෙත් කලාපයේ හා අන්තර් මධ්‍යම කලාපයේ සිදුකරයි මෙය ප්‍රධාන වශයෙන් ගෙවතු වල පොල් ඉඩම් හා වෙනත් වගාවන්හි අතුරු වගාවක් ලෙසද වගා කරනු ලැබේ. දේශීය අවශ්‍යතාවයට මෙන්ම අපනයනය සඳහාත් සංවර්ධනය කළ හැකි බෝගයක් ලෙස ඉගුරු වගාව සැලකිය හැක.

10.2. වර්තමාන තත්ත්වය

වගුව 35 - ඉගුරු බෝගය සාමාන්‍ය දත්ත

පවතින වගා වපසරිය	හෙක්ටයාර් 1530
දේශීය නිෂ්පාදනය (අමු ඉගුරු)	මෙ.ටො. 8270
වාර්ෂික අවශ්‍යතාවය (අමු ඉගුරු)	මෙ.ටො. 15600
මුළු ආනයනය පරිමාව	මෙ.ටො. 392
ආනයන වටිනාකම	රු.මි. 33

10.3. අරමුණු

1. දැනට ආනයනය කරනු ලබන ඉගුරු ප්‍රමාණය මෙරට නිෂ්පාදනය කර විදේශ විනිමය ඉතිරි කර ගැනීම
2. ඉගුරු නිෂ්පාදන අපනයන කර විදේශ විනිමය ඉපයීම

10.4. සංවර්ධන වැඩසටහන (අපි වවමු - රටනගමු - 2008-2010)

මේ යටතේ ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කරනු ලබන වියළි ඉගුරු ප්‍රමාණය දේශීයව නිෂ්පාදනය කර ගැනීම සඳහා ඉගුරු වගාව ප්‍රවලිත කිරීමට නියමිතය

වගුව 36 ඉගුරු වගා ඉලක්ක හා බීජ අල අවශ්‍යතාවය

කාර්යය	2008	2009	2010
නව වගා වපසරිය හෙක්.	1750	2000	2000
අපේක්ෂිත ගෙවතු හා ගොවීන් සංඛ්‍යාව	17500	20000	20000
අමු බීජ අල අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො.	1750	2000	2000

10.5. මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන අවශ්‍යතා 2008- 2010

නව වගාකරුවන්ට බීජ අල කි.ග්‍රෑ. 01 සඳහා රු. 40 ක ආයෝජන ආධාර සැපයීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ යටතේ එක් වගා කරුවකුට බීජ අල කි.ග්‍රෑ. 250 ක උපරිමයක් දක්වා ආයෝජන ආධාර සැපයේ. මේ යටතේ යෝජිත වපසරියෙන් 25% කට බීජ අල සැපයීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අනුව ප්‍රතිපාදන අවශ්‍යතා ගණනය කර ඇත.

වගුව 37- ඉගුරු බෝගය සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය

කාර්යය	2008 රු. මි.	2009 රු. මි.	2010 රු. මි.	එකතුව රු. මි.
නව වගාව සඳහා සහන මිලට බීජ අල සැපයීම	7	8	8	23
පුහුණු වැඩසටහන් හා වෙනත් කාර්යයන් සඳහා	1	1	1	3
එකතුව	8	9	9	26

11. කුරුදු වගා සංවර්ධන වැඩසටහන

11.1 හැඳින්වීම

ලෝකයේ අග්‍රගන්‍ය කුරුදු ලෙස ශ්‍රී ලාංකීය කුරුදු සැලකිය හැක. ලෝක වෙළෙඳපොළේ සත්‍ය කුරුදු සැපයුම 15% ක් වන අතර කැමියා කුරුදු 85% ක දායකත්වයක් සැපයේ. ලෝක වෙළෙඳපොළේ සත්‍ය කුරුදු සැපයුමෙන් 80 % - 90% අතර ප්‍රමාණයක් ශ්‍රී ලංකාව මගින් සපයනු ලබයි. අපි වවමු රට නගමු සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ ඉදිරි වසර තුන තුළදී අපනයන පරිමාව මෙ.ටො. 3000 කින් ඉහළ නැංවීම තුළින් ලෝක වෙළෙඳපොළට ශ්‍රී ලංකා කුරුදු දායකත්වය 5 % කින් පමණ ඉහළ නැංවීමට බලාපොරොත්තු වේ.

11. 2 වර්තමාන තත්වය

වගුව 38 - කුරුදු -සාමාන්‍ය දත්ත

පවතින වගා වපසරිය හෙක්	25413
වාර්ෂික සාමාන්‍ය අස්වැන්න හෙක් /කි ග්‍රෑ	500
මුළු අපනයනය පරිමාව මෙ.ටො.	5350
අපනයන වටිනාකම රු.මි.	2229.2

11. 3 අරමුණු

1. වර්ෂ 03ක් තුළ අපනයන පරිමාව මෙ.ටො. 3000කින් ඉහල නැංවීම.
2. නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මය ඉහල නැංවීම.
3. ලෝක වෙළෙඳපොළට ශ්‍රී ලංකා කුරුදු දායකත්වය ඉහල නැංවීම (5 %කින් පමණ).
4. අපනයන ආදායම ඉහල නැංවීම.
5. නිෂ්පාදනය හා ගුණාත්මය ඉහල නැංවීම මගින් ලාභදායීතාවය ඉහල නැංවීම.
6. කුරුදු අස්වනු සකස් කරන්නන් වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතා අනුව පුහුණු කිරීම (500).
7. සැකසුම් ඒකක නවීකරණය කිරීම.

11. 4 සංවර්ධන වැඩසටහන

I. කුරුදු සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ පහත වගුවේ දැක්වෙන කාර්යයන් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ වැඩසටහන් යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ.

වගුව 39 කුරුදු සංවර්ධන වැඩසටහන

කාර්යය	2008	2009	2010	එකතුව
නව වගා වපසරිය හෙක්.	600	600	600	1800
පවත්නා වගාවේ ඵලදායීතාව ඉහල නැංවීම හෙක්	1000	1000	1000	3000
කාබනික කුරුදු වගාව හෙක්	40	40	40	120

II. අපි වචමු - රට නගමු වැඩසටහන යටතේ ඉහල ගුණාත්මයෙන් යුත් කුරුදු නිෂ්පාදනය සඳහා තැලුම්කරුවන් පුහුණු කිරීමට හා කුරුදු බීජ නිෂ්පාදනය සඳහා මව් ශාක උද්‍යාන ස්ථාපනය සඳහාත් සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

කාර්යයන්	2008	2009	2010	එකතුව
තැලුම්කරුවන් පුහුණු කිරීම	150	150	200	500
මව් ශාක උද්‍යාන ස්ථාපනය (හෙක් 0.5 බැගින්)	04	04	04	12
මව් ශාක උද්‍යාන නඩත්තුව	04	04	04	12

11. 5 වියදම් ඇස්තමේන්තුව - ප්‍රතිපාදන අවශ්‍යතාවය

එක් තැලුම්කරුවෙකු පුහුණු කිරීම සඳහා හා කුරුදු තැලුම් කට්ටලයක් සැපයීම සඳහා රු 2000 බැගින්ද කුරුදු මව් ශාක උද්‍යාන ස්ථාපනය සඳහා ආයෝජන ආධාර ලෙස රු 150000 ක්ද පසු වසර වලදී නඩත්තුව සඳහා වසරකට රු 100000 ක උපරිමයක් දක්වා ආයෝජන ආධාර සැපයීම සඳහා ගණන් බලා තිබේ.

වගුව 40- කුරුඳු බෝගය සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය

කාර්යයන්	2008 රු ම	2009 රු ම	2010 රු ම	එකතුව
මව් ශාක උද්‍යාන ස්ථාපනය	0.3	0.3	0.3	0.9
තැලුම්කරුවන් පුහුණු කිරීම	0.3	0.3	0.3	0.9
මව් ශාක උද්‍යාන නඩත්තුව	-	0.2	0.4	0.6
එකතුව	0.6	0.8	01	2.4

12. කරදමුංගු වගා සංවර්ධන වැඩසටහන

12.1. හැඳින්වීම

ඉගුරු පවුලට අයත් රෙරෙසෝම සහිත බහුවාර්ෂික ශාකයකි.ලංකාවේ මහනුවර, කෑගල්ල, මාතලේ, නුවරඑළිය, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කවල කරදමුංගු වගාකරන අතර, වගා වපසරිය දළ වශයෙන් හෙක්ටෙයාර 3000 ක් පමණය. විශේෂයෙන් කැලැබද ඉඩම්වල සෙවණ යටතේ මෙම හෝගය වගාකරයි. කරදමුංගු ආහාර රසවත් කිරීම සඳහා විශේෂයෙන් යොදා ගනී. රස කැවිලි, පේස්ට්‍රි වර්ග, කේක්, පුඩිං, මස්, හොඳි වර්ග, සොසේජස්, ඇතුලු විවිධ ආහාර සඳහා භාවිත වේ. කරදමුංගු තෙල් සමහර බීම වර්ගවලට යොදනු ලබන අතර, විවිධ රටවල මෙය කෝපි හා තේ රසවත් කිරීමට යොදා ගනී. බෙහෙතක් වශයෙන් මෙය සැර සුගන්ධවත් උත්තේජකයකි.

12.2 වර්තමාන තත්ත්වය (2007) :-

වගුව 41 - කරදමුංගු -සාමාන්‍ය දත්ත

වගා වපසරිය	හෙක්ටෙයාර 2897
වාර්ෂික නිෂ්පාදනය	මෙ.ටො. 74
දේශීය පරිභෝජනය	මෙ.ටො. 20
වාර්ෂික අස්වැන්න	හෙක්ටෙයාරයට කි.ග්‍රෑ60
වාර්ෂික අපනයන පරිමාව (කරදමුංගු හා කරදමුංගු තෙල්)	මෙ.ටො.8.4
අපනයන ආදායම (කරදමුංගු හා කරදමුංගු තෙල්)	රුමිලියන 60.6

12.3. අරමුණු

1. දැනට පවත්නා කරදමුංගු වගාවේ ඵලදායිතාවය වැඩි කිරීම
2. නව වගාවන් ස්ථාපනය කිරීම
3. කරදමුංගු නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මය, අපනයන වෙළෙඳපොළට සරිලන පරිදි වැඩිදියුණු කිරීම
4. සහතික කළ උසස් ගුණාත්මක රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබාදීම
5. සියලු පාර්ශ්වකරුවන් හා දෙපාර්තමේන්තුව අතර, සම්බන්ධතාවය තහවුරු කිරීම

12.4. සංවර්ධන වැඩසටහන

වගුව 42 කරදමුංගු සංවර්ධන වැඩසටහන

වැඩසටහන	වර්ෂය		
	2008	2009	2010
නව	108	108	108
ඵලදායිතාවය වැඩි කිරීම	175	175	175
එකතුව	283	283	283

12.5. පැල අවශ්‍යතාවය - පැල 280,000

12.6. මූල්‍ය අවශ්‍යතා

වගුව 43- කරදමුංගු සඳහා මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය

	නව වගා ඇති කිරීම - 2008	රු. මිලියන
1	රෝපණ ද්‍රව්‍ය සඳහා	1.6
2	නව වගා ආයෝජන ආධාර සඳහා	3.8
3	ඵලදායීතා වර්ධන ආධාර	3.2
4	සුඤ්ච ගොවිතැන හඳුන්වාදීම සඳහා	2.2
5	පසු අස්වනු තාක්ෂණ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා	1.6
	එකතුව	12.4
	වෙනත්	0.1
	එකතුව	12.5

වසර	2008	2009	2010
රු. මිලියන	12.5	12.5	12.5